

**Міністерство освіти і науки
Житомирський державний університет імені Івана Франка**

**Тестові завдання для самоконтролю
з освітньої компоненти «Біоетика та біобезпека»
за спеціальністю 091 Біологія галузі знань 09 Біологія**

Укладачі: Юлія МАКСИМЕНКО,

Дмитро ВІСКУШЕНКО

Житомир - 2022

УДК 517.17
М 17

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 22 від «27» грудня 2022 року)

Р е ц е н з е н т и:

Оксана Дунаєвська – доктор біологічних наук, доцент, завідувач фармацевтично-лабораторного відділення Житомирського базового фармацевтичного фахового коледжу Житомирської обласної ради.

Олександр Гарбар – доктор біологічних наук, професор кафедри екології та географії Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Оксана Алпатова – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології Державного університету «Житомирська політехніка».

М 17 Тестові завдання для самоконтролю з освітньої компоненти «Біоетика та біобезпека» за спеціальністю 091 Біологія галузі знань 09 Біологія / Укладачі: Юлія Максименко, Дмитро Вискушенко. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 124 с.

Тестові завдання для самоконтролю з освітньої компоненти «Біоетика та біобезпека» розроблено для підготовки фахівців першого рівня вищої освіти галузі знань 09 Біологія спеціальності 091 Біологія при вивченні освітньої компоненти «Біоетика та біобезпека». Розробка містить завдання для самоперевірки з усіх тем курсу, що дозволяє здобувачам вищої освіти перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається. Тестові завдання можуть бути застосовані для реалізації як навчальної, так і контролюючої функцій.

УДК 517.17

©Максименко Ю.В., 2022
©Вискушенко Д.А., 2022
©Житомирський державний
університет імені Івана
Франка, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ОДНІЄЮ ПРАВИЛЬНОЮ ВІДПОВІДДЮ	5
Тема 1. Місце та роль біоетики в системі сучасної науки.....	5
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 2. Основні проблеми та принципи біологічної етики.....	11
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 3. Сучасні репродуктивні технології як біоетична проблема.....	18
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 4. Трансплантологія та біоетика.....	26
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 5. Питання клонування в біоетиці.....	32
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 6. Медична генетика та біоетика	39
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 7. Біоетична проблема використання тварин у наукових дослідженнях.....	46
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 8. Біобезпека та біозахист в біологічних лабораторіях.....	52
<i>Тестові завдання</i>	
Тема 9. Біологічний тероризм та проблеми біобезпеки використання генетично-модифікованих організмів.....	60
<i>Тестові завдання</i>	
РОЗДІЛ II. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ	67
РОЗДІЛ III. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ НА ПОСЛІДОВНІСТЬ.....	106
Ключі до тестів.....	118
Список рекомендованої літератури.....	123

ВСТУП

Термін «біоетика» слід розуміти як систематичний аналіз поведінки людини в біології та медицині в світлі моральних цінностей і принципів. Термін «біоетика» утворений від двох слів грецького походження. «Біос» - життя і «етос» - звички. Перший елемент терміну вказує на те, що етичні цінності не можна розглядати поза біосфери, її об'єктів і процесів. Другий — навчання цінностям, ідеалам, характеру, моралі, людським цілям і поведінці, правилам поведінки індивідів у суспільстві. Моральні стандарти також розуміються під етикою.

Біологічна етика — сучасний напрямок етичної думки, в якому здійснюються продуктивні спроби поєднати новітні досягнення біології та медицини з духовністю та етичними принципами.

Предметом біоетики є коло суперечливих етичних проблем, які можуть виникати в ході медичної практики, під час проведення біомедичних досліджень та експериментів або при поєднанні цих видів професійної діяльності. Предметом біоетичних міркувань є передусім новітні досягнення в біології та медицині, з точки зору визначення ступеня їх небезпеки для людини та суспільства зараз і в майбутньому.

Біоетика спрямована на розробку моральних, а в майбутньому і правових інструментів, які можуть захистити індивідів, суспільство та людство в цілому від небажаних, а часом і шкідливих наслідків впровадження нових медико-біологічних технологій. Біоетика поєднує в собі широкий спектр соціально-економічних, морально-етичних і правових питань, які вирішуються за участю не тільки медичної спільноти, але й національних органів влади, широкої громадськості та засобів масової інформації. Питання біоетики детально обговорюються в авторитетних міжнародних інстанціях. Відповідні декларації, угоди, конвенції, рекомендації та резолюції цих організацій забезпечують розвиток національного правового та етичного регулювання практичної охорони здоров'я та медико-біологічних досліджень.

Метою вивчення освітньої складової «Біоетика та біобезпека» є формування знань та умінь у галузі сучасної біоетики та біобезпеки. Розуміння ролі біоетики в сучасному світі. Визначення можливих шляхів вирішення найбільш актуальних проблем біобезпеки у професійній та практичній діяльності.

РОЗДІЛ І. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ОДНІЄЮ ПРАВИЛЬНОЮ ВІДПОВІДДЮ

Тема 1. Місце та роль біоетики в системі сучасної науки

1. Предметом біоетики є:
 - А. Сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини;
 - Б. Сукупність спірних етичних питань, що можуть ідентифікуватися в процесі медичної практики, під час виконання біомедичних досліджень і експериментів або у разі комбінації цих видів професійної діяльності;
 - В. Практичне впровадження досягнень науково-технічної революції в умовах глибокої ідеологічної кризи і накопичення глобальних екологічних проблем;
 - Г. Критична фаза відносин і протиріч між суспільством і природою зумовлена гігантським збільшенням споживання природних ресурсів;
 - Д. Вірні відповіді А,В.

2. Слова "Любов до медичного мистецтва є любов'ю до людства" належать такому стародавньому вченому як:
 - А. Сократ;
 - Б. Аристотель;
 - В. Гіппократ;
 - Г. Платон;
 - Д. Вірні відповіді Б,Г.

3. Сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини з духовністю та етичними принципами це -?
 - А. Біологічна етика;
 - Б. Біологічна інженерія;
 - В. Біологічна екологія;
 - Г. Біологічна хімія;
 - Д. Немає вірної відповіді.

4. Хто є засновником античної етики?
 - А. Сократ;
 - Б. Геракліт;
 - В. Платон;
 - Г. Арістотель;
 - Д. Немає вірної відповіді.

5. Аристотелем було запропоновано термін:
- А. «Біоетика»;
 - Б. «Медицина»;
 - В. «Нікомахова етика»;
 - Г. «Етика»;
 - Д. Вірні відповіді А,Б.
6. Ідеї взаємної підтримки, солідарності між лікарями, засудження конкуренції зародились у такий період:
- А. I;
 - Б. II;
 - В. III;
 - Г. IV;
 - Д. Інша відповідь.
7. На думку якого вченого доброта (моральність) закладені в природі людини, а аморальні вчинки визначаються недостатністю етичного знання?
- А. Гарвей;
 - Б. Авіценна;
 - В. Сократ;
 - Г. Поттер;
 - Д. Арістотель.
8. Автором книги "Деонтологія або наука про мораль" є:
- А. Персифаль;
 - Б. Везалій;
 - В. Бентам;
 - Г. Гарвей;
 - Д. Гіпократ.
9. Біоетичний етап розвитку і формування медичної етики розпочався у:
- А. 1970 р.;
 - Б. 1834 р.;
 - В. у X-XII століттях;
 - Г. 384-322 рр. до н. е.;
 - Д. 1746р.

10. Заслуга у органічному поєднанні таких принципово різних феноменів як біологія й етика належить:

- А. Гарвею;
- Б. Асклепію;
- В. Арістотелю;
- Г. Поттеру;
- Д. Немає вірної відповіді;

11. Найважливішою подією в історії розвитку медичної етики стало:

- А. Відокремлення медицини від релігії;
- Б. Утворення Комітетів з біоетики;
- В. Формування в X-XII століттях медичних факультетів університетів;
- Г. Публікація книги "Деонтологія або наука про мораль";
- Д. Вірні відповіді А,В.

12. Деонтологічним називається ... етап розвитку біоетики.

- А. IV;
- Б. III;
- В. II;
- Г. I;
- Д. V.

13. Завданням Комітетів з біоетики різного рівня є:

- А. Повага до життя та гідності здорової або хворої людини, її прав та інтересів;
- Б. Біоетична експертиза всіх проектів, яка включає дослідження, що проводять за участю людей;
- В. Формування етичного мислення у населення;
- Г. Філософський аналіз і широке обговорення практичних питань, принципів, методів і теорії біоетики;
- Д. Вірні відповіді В,Г.

14. В якому столітті в Древній Русі лікарська діяльність виникла як особлива професія?

- А. X ст.;
- Б. XIII ст.;
- В. XV ст.;
- Г. VIII ст.;
- Д. XI ст..

15. Сутність історично сформованого глибокого конфлікту між натуралізмом і гуманізмом полягала в:

А. Практичному впровадженні досягнень науково-технічної революції в умовах глибокої ідеологічної кризи;

Б. Породженні безлічі складних проблем морального характеру з боку медико-біологічних наук;

В. Тенденції описової й експериментальної науки до ігнорування інформації і знань, які знаходяться поза межами компетентності способів її дослідження;

Г. Технократичності мислення, прагматизмі і цинізму з боку медико-біологічних наук;

Д. Вірні відповіді А,Г.

16. Медицину від релігії відокремив такий вчений:

А. Авіценна;

Б. Імхотеп;

В. Хамурапі;

Г. Гіппократ;

Д. Арістотель.

17. Хто з вчених розрізняв 4 основні чесноти- мудрість, мужність, розсудливість і справедливість?

А. Платон;

Б. Арістотель;

В. Сократ;

Г. Геракліт;

Д. Гіппократ.

18. Який вчений є автором праці «Нікомахова етика»?

А. Арістотель;

Б. Сократ;

В. Платон;

Г. Геракліт;

Д. Гіппократ.

19. Який вчений є основоположником знаменитої медичної школи?

А. Асклепій;

Б. Сократ;

В. Платон;

Г. Арістотель;
Д. Вірні відповіді А,В.

20. В якому столітті почали формуватися медичні факультети університетів?

- А. X-XII;
- Б. IV-XI;
- В. X-XIII;
- Г. X-XV;
- Д. X-XII.

21. В якому місті був відкритий перший вищий навчальний заклад в Україні, в якому готували лікарів?

- А. Замост;
- Б. Львів;
- В. Харків;
- Г. Вінниця;
- Д. Київ.

22. З ім'ям якого вченого пов'язана одна з найдавніших медико-етичних документів?

- А. Гіппократ;
- Б. Сократ;
- В. Платон;
- Г. Асклепій;
- Д. Арістотель.

23. Яка академія є заслуженим авторитетом у сфері етики?

- А. Києво-Могилянська академія;
- Б. Львівська медична академія;
- В. Одеська медична академія;
- Г. Херсонська медична академія;
- Д. Вірні відповіді А,Г.

24. Найбільш важливою ознакою міждисциплінарності біоетики:

- А. Зв'язок з фізикою та етикою;
- Б. Зв'язок з медициною і біологією;
- В. Зв'язок з біологією та етикою;
- Г. Зв'язок з класичною біологією та екологією;

Д. Вірні відповіді В,Г.

25. З давніх часів у культурах усіх народів мистецтво лікування розглядалося в:

А. Моральному та релігійному аспектах;

Б. Релігійному аспекті;

В. Лікувально- медичному аспекті;

Г. Медичному аспекті;

Д. Лікувальному аспекті.

26. Лікувальні процедури супроводжувалися:

А. Допоміжними травами;

Б. Молитвами і ритуалами;

В. Лікувальними вправами на основі підсвідомості;

Г Лікувальним масажем;

Д. Вірні відповіді Б,Г.

27. В основі етики Гіппократа лежить:

А. Ідея поваги до хворого;

Б. Пацієнт та обов'язковість вимоги, щоб лікування не заподіювало йому шкоди і болю;

В. Ідея поваги до хворого, пацієнта, обов'язковість вимоги, щоб лікування не заподіювало йому шкоди і болю, лікар зобов'язувався не розголошувати секрети своїх пацієнтів, не вступати з ними в інтимні стосунки, не проводити переривання вагітності, не давати препарати, що можуть призвести до смерті;

Г. Лікар зобов'язувався не розголошувати секрети своїх пацієнтів, не вступати з ними в інтимні стосунки, не проводити переривання вагітності, не давати препарати, що можуть призвести до смерті;

Д. Вірні відповіді Б,В.

28. Розум за Сократом – це:

А. Здатність розуміти добро й бажати добра: він є сутністю і душею людини;

Б. Здатність допомагати людям;

В. Зданіть вірити в себе;

Г. Здатність розуміти сутність свого організму;

Д. Немає вірної відповіді.

29. II етап становлення морального кодексу медичних професіоналів, пов'язаний з виникненням і поширенням монотеїстичних релігій :

- А. Буддизму, іудаїзму, християнства;
- Б. Буддизму, іудаїзму, християнства, ісламу, а в подальшому – зі створенням медичних факультетів університетів і лікарських корпорацій;
- В. Ісламу, католицизму, християнства;
- Г. Християнства, буддизму;
- Д. Християнства.

30. Важливий внесок у розвиток медичної етики зробили ісламські вчені-медики:

- А. Аль-Рухаві, Ібн-абу Усейбі, Ібн-Сіна (Авіценна);
- Б. Карл Лінней, Авіценна, Аль- Рухаві;
- В. Авіценна, Марк Лівердліх, Алан- Мун- Ліберх;
- Г. Авіценна, Муль Навербхі, Аль – Рухаві;
- Д. Вірні відповіді А,В.

Тема 2. Основні проблеми та принципи біологічної етики

1. На яких з перелічених категорій людей не заборонено ставити експерименти?

- А. Людські ембріони;
- Б. Люди похилого віку;
- В. Психічнохворі люди;
- Г. Непритомні люди;
- Д. Діти.

2. Доклінічна стадія експериментування не обов'язково включає етап:

- А. Експериментів на тваринах;
- Б. Лабораторних досліджень;
- В. Статистичного аналізу;
- Г. Теоретичну підготовку;
- Д. Немає вірної відповіді.

3. Твердження «є хворі, яким не можна допомогти, але немає таких, яким не можна нашкодити» належить:

- А. Гіппократу;
- Б. Аристотелю;
- В. Поттеру;
- Г. Ламберту;
- Д. Платону.

4. Дія принципу поваги автономії природним шляхом обмежується відносно тих, хто:

- А. Порушив закон;
- Б. Занесений до певних списків керівництвом держави;
- В. Не в змозі діяти автономно;
- Г. Знаходиться на державному утриманні;
- Д. Вірні відповіді А,В.

5. Принцип поваги автономії не обмежується відносно:

- А. Людей похилого віку;
- Б. Дітей до 15 років;
- В. Осіб у стані наркотичного сп'яніння;
- Г. Пацієнтів із психічними захворюваннями;
- Д. Пацієнтів із хронічними захворюваннями.

6. "Декларація про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі" була затверджена у:

- А. 1946р.;
- Б. 1972р.;
- В. 1994р.;
- Г. 2001р.;
- Д. 2007р.

7. Доктрина і поняття інформованої згоди у відносинах лікар-пацієнт були оформлені в юридичному відношенні у:

- А. 1958р.;
- Б. 1964р.;
- В. 1972р.;
- Г. 1994р.;
- Д. 1978р.

8. Передумовою для формування поняття інформованої згоди і її оформлення у юридичному відношенні вважають:

- А. Нюрнберзький процес
- Б. Економічну кризу 20-х років у Америці;
- В. Розпад Радянського Союзу;
- Г. Руйнування Берлінської стіни;
- Д. Вірні відповіді А,В.

9. Слова «Жодна людина без її добровільної згоди не може бути піддана медичним, науковим або іншим дослідженням» взяті з:

- А. «Декларації про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі»;
- Б. Книги «Біоетика, міст у майбутнє»;
- В. «Клятви Гіппократа»;
- Г. Конституції України;
- Д. Інша відповідь.

10. Твердження про те, що лікар повинен замовчати про те, «що не варто коли-небудь розголошувати» вперше з'являється в:

- А. Статті «Біоетика, наука виживання»;
- Б. «Клятві Гіппократа»;
- В. Збірнику «Перспективи біології і медицини»;
- Г. Книзі «Деонтологія або наука про мораль»;
- Д. Вірні відповіді А,Г.

11. Найдавнішим принципом у медичній етиці є принцип:

- А. «Лікар-філософ подібний до бога»;
- Б. «Виконувати свій обов'язок з честю та гідністю»;
- В. «Колеги будуть моїми братами і сестрами»;
- Г. «Не нашкодь»;
- Д. Інші відповідь.

12. До лікарні доставили хлопця з вогнепальними пораненнями. Чи зобов'язаний лікар повідомити правоохоронні органи про цей випадок?

- А. Так, якщо хлопцеві менше 15 років;
- Б. Ні, якщо хлопцеві менше 15 років;
- В. Так у будь-якому випадку;
- Г. Ні у будь-якому випадку;
- Д. Вірні відповіді А, В.

13. Студентка (19 років) була доставлена до лікарні у стані алкогольного отруєння. Чи зобов'язаний лікар повідомити її батьків про цей випадок?

- А. Так, якщо пацієнтка порушила закон;
- Б. Ні, якщо пацієнтка знаходиться на державному утриманні;
- В. Залежить від бажання лікаря;
- Г. Ні у будь-якому випадку;
- Д. Вірні відповіді Б,Г.

14. Розголошення якого з наведених нижче діагнозів заборонено через загрозу соціальному статусу хворого?

- А. Гепатит С;
- Б. Бронхіт;
- В. Рак;
- Г. Цироз печінки;
- Д. Гастрит.

15. Чи є незаконне розголошення лікарської таємниці злочином на території України?

- А. Лише у деяких регіонах держави;
- Б. Не є злочином на території України;
- В. Є злочином на території України;
- Г. Не є, якщо пацієнту не було завдано збитків економічного характеру;
- Д. Немає вірної відповіді.

16. Яке з наведених нижче покарань не може бути застосоване до лікаря в разі незаконного розголошення ним лікарської таємниці?

- А. Штраф у розмірі до п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів;
- Б. Конфіскація майна для відшкодування збитків потерпілому;
- В. Позбавленням права обіймати певні посади, або займатися певною діяльністю;
- Г. Виправні роботи на термін до двох років;
- Д. Вірні відповіді А,В.

17. Чи може медична інформація про стан здоров'я неповнолітніх у віці старше за 15 років бути передана іншим особам?

- А. Може, але тільки за згоди самих підлітків;
- Б. Обов'язково має бути передана батькам чи опікунам;
- В. Може бути передана лише соціальним службам;
- Г. Може бути передана лише з дозволу правоохоронних органів;
- Д. Немає вірної відповіді.

18. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» допускають порушення конфіденційності за таких умов:

- А. Захворювання може принести шкоду економічним інтересам пацієнта;
- Б. Медична інформація може стати клеймом для людини та значно обмежити можливості її соціального самоствердження;

В. В лікаря є підстави припускати, що порушення здоров'я пацієнта є наслідком протиправних дій;

Г. У випадку, коли пацієнт не здатний самостійно виявити свою волю через порушення свідомості;

Д. Вірні відповіді А,Г.

19. Зазначте у якому місті було закріплено "Декларації про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі" щодо принципів правдивості та інформованої згоди.

А. Амстердам;

Б. Париж;

В. Лондон;

Г. Берлін;

Д. Ватикан.

20. Предметом конфіденційності є:

А. Діагноз захворювання, дані про стан здоров'я, прогноз і ті відомості, які лікар одержує в результаті обстеження або під час вислуховування скарг пацієнта;

Б. Паспортні данні хворого, діагноз, результати аналізів;

В. Лише та інформація, яку лікар одержує в результаті обстеження;

Г. Діагноз та прогноз розвитку хвороби;

Д. Вірні відповіді А,Б.

21. Прикладом порушення якого принципу є ситуація, в якій лікар інформує безнадійно хворого пацієнта про його діагноз (в разі нанесення таким чином психічної шкоди)?

А. Принципу поваги автономії пацієнта;

Б. Принципу інформованої згоди;

В. Принципу правдивості;

Г. Принципу «не нашкодь»;

Д. Вірні відповіді А,Г.

22. Без чого не можна уявити сучасну біологію та медицину?

А. Впровадження новітніх досягнень науки, проведення кропітких досліджень і експериментів

Б. Впровадження новітніх досягнень науки;

В. Проведення кропітких досліджень;

Г. Впровадження новітніх експериментів;

Д. Вірні відповіді Б,В.

23. Скільки етичних вимог сформулювала біоетика до проведення експериментів з людиною?

А. 3;

Б. 2;

В. 6;

Г. 7;

Д. 9.

24. У якому році було закріплено принципи правдивості та інформованої згоди?

А. 1990р.;

Б. 1992р.;

В. 1994р.;

Г. 1996р.;

Д. 1998р.

25. Виберіть зайве твердження?

А. Експерименти можуть порушувати фізіологічне функціонування органів і тканин;

Б. Особа має добровільно брати участь в експериментах;

В. Експерименти не повинні порушувати фізіологічне функціонування органів і тканин;

Г. Доклінічна стадія експериментування повинна включати: теоретичну підготовку, лабораторні дослідження, експерименти на тваринах з метою зведення до мінімуму ризику під час проведення їх на людині;

Д. Вірні відповіді А,В.

26. Що дає участь у біомедичних експериментах?

А. Розвиток медицини;

Б. Розвиток науки;

В. Покращення самопочуття;

Г. Отримання грошової премії;

Д. Вірні відповіді В,Г.

27. У яких роках об'єктом судових розглядів стала практика отримання інформованої згоди на проведення медичних втручань?

А. 60-70рр.;

- Б. 50-60pp.;
- В. 70-80pp.;
- Г. 80-90pp.;
- Д. 50-60pp.

28. Чи має пацієнт право знати свій діагноз?

- А. Так, але у «делікатній формі»;
- Б. Так;
- В. Ні;
- Г. На розсуд лікаря;
- Д. Ні, якщо пацієнт знаходиться у психічно-нестабільному стані.

29. Який принцип стверджує, що дії або правила є морально вірними, якщо вони спрямовані на надання правдивої інформації і мають за мету уникнути нечесності у взаєминах?

- А. Принцип правдивості;
- Б. Принцип інформованої згоди;
- В. Принцип справедливості;
- Г. Медичний принцип;
- Д. Вірні відповіді В,Г.

30. Дискусії про правдивість і неправду в медичній етиці часто виникають у зв'язку з обговоренням вимоги принципу:

- А. Інформованої згоди;
- Б. Правдивості;
- В. Справедливості;
- Г. Медичного;
- Д. Вірні відповіді А,В.

31. Яка стаття Кримінального Кодексу України карає лікарів за розголошення таємниці?

- А. 145;
- Б. 146;
- В. 147;
- Г. 148;
- Д. 150.

32. В якому році була затверджено клятву Гіппократа?

- А. 1965р.;

- Б. 1966р.;
- В. 1967р.;
- Г. 1968р.;
- Д. 1979р.

33. Який принцип закріплений у «Декларації про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі» (Амстердам, 1994)?

- А. Принцип «не нашкодь»;
- Б. Принципи правдивості й інформованої згоди;
- В. Принцип професійної коректності;
- Г. Принцип гідності та професійної честі;
- Д. Вірні відповіді А,Б.

Тема 3. Сучасні репродуктивні технології як біоетична проблема

1. Репродуктивні технології в багатьох випадках дозволяють перебороти проблеми:

- А. Безплідності;
- Б. Ниркової недостатності;
- В. Серцевої недостатності;
- Г. Печінкової недостатності;
- Д. Офтальмологічні проблеми.

2. Позначення можливості проведення маніпуляцій з метою заміни різних етапів природного процесу репродукції це:

- А. Генетичні технології;
- Б. Фізико-хімічні технології;
- В. Біотехнологічні технології;
- Г. Репродуктивні технології;
- Д. Вірно А і Б.

3. Вкажіть нормативний документ, що визначає порядок та умови реалізації репродуктивних технологій в Україні?

- А. «Про репродуктивні права і гарантії їхнього здійснення»;
- Б. Ст. 155 Сімейного кодексу України здійснення батьками своїх прав та виконання обов'язків мають ґрунтуватись на повазі до прав дитини та її людської гідності;
- В. Ст. 123 Сімейного кодексу України визначено, що в разі штучного

запліднення дружини, проведеного за письмовою згодою її чоловіка, він записується батьком дитини, яка народжена його дружиною;

Г. «Про затвердження умов та порядку застосування штучного запліднення та імплантації ембріона (ембріонів) та методів їх проведення»;

Д. «Заява про штучне запліднення і трансплантацію ембріонів».

4. Екстракорпоральне запліднення-це:

А. Це допоміжна репродуктивна технологія, при застосуванні якої жінка добровільно погоджується завагітніти з метою виносити та народити біологічно чужу їй дитину, яка буде потім віддана на виховання іншим особам – генетичним батькам;

Б. Процес, в ході якого яйцеклітини запліднюються спермою поза межами жіночого організму;

В. Висока ймовірність або впевненість, що збережена вагітність завершиться народженням тяжкохворої дитини або дитини з небажаними порушеннями;

Г. Всілякі інші індивідуальні ситуації, при яких народження дитини негативно відіб'ється на благополуччі жінки, сімейної пари або всієї родини, включаючи вже народжених дітей;

Д. Жінка орієнтована на професійну кар'єру, коли народження дитини може, на думку подружньої пари, порушити гармонію стосунків у родині або буде причиною непосильного фінансового навантаження тощо.

5. Суругатне материнство-це:

А. Це допоміжна репродуктивна технологія, при застосуванні якої жінка добровільно погоджується завагітніти з метою виносити та народити біологічно чужу їй дитину, яка буде потім віддана на виховання іншим особам – генетичним батькам;

Б. Процес, в ході якого яйцеклітини запліднюються спермою поза межами жіночого організму;

В. Висока ймовірність або впевненість, що збережена вагітність завершиться народженням тяжкохворої дитини або дитини з небажаними порушеннями

Г. Всілякі інші індивідуальні ситуації, при яких народження дитини негативно відіб'ється на благополуччі жінки, сімейної пари або всієї родини, включаючи вже народжених дітей;

Д. Жінка орієнтована на професійну кар'єру, коли народження дитини може, на думку подружньої пари, порушити гармонію стосунків у родині або буде причиною непосильного фінансового навантаження тощо.

6. Інтракорпоральне запліднення включає:

- А. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, ембріони та матка подружжя;
- Б. Як мінімум, один елемент, що необхідний для запліднення та виношування дитини, є донорським (гамети, ембріони або матка жінки);
- В. Включає інсемінацію та перенесення гамет у маткову трубу;
- Г. Відбувається *in vitro*, після чого ембріон в різних стадіях його розвитку переноситься в матку;
- Д. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, та ембріони подружжя.

7. Екстракорпоральне запліднення включає:

- А. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, ембріони та матка подружжя;
- Б. Як мінімум, один елемент, що необхідний для запліднення та виношування дитини, є донорським (гамети, ембріони або матка жінки);
- В. Включає інсемінацію та перенесення гамет у маткову трубу;
- Г. Відбувається *in vitro*, після чого ембріон в різних стадіях його розвитку переноситься в матку;
- Д. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, та ембріони подружжя.

8. У гомологічному штучному заплідненні залучені:

- А. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, ембріони та матка подружжя;
- Б. Як мінімум, один елемент, що необхідний для запліднення та виношування дитини, є донорським (гамети, ембріони або матка жінки);
- В. Включає інсемінацію та перенесення гамет у маткову трубу;
- Г. Відбувається *in vitro*, після чого ембріон в різних стадіях його розвитку переноситься в матку;
- Д. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, та ембріони подружжя.

9. При гетерологічному штучному заплідненні, як мінімум, один елемент, що необхідний для запліднення та виношування дитини, є донорським:

- А. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, ембріони та матка подружжя;
- Б. Як мінімум, один елемент, що необхідний для запліднення та виношування дитини, є донорським (гамети, ембріони або матка жінки);
- В. Включає інсемінацію та перенесення гамет у маткову трубу;
- Г. Відбувається *in vitro*, після чого ембріон в різних стадіях його розвитку переноситься в матку;
- Д. Залучені яйцеклітини, сперматозоїди, та ембріони подружжя.

10. Перенесення сперми чоловіка або донора в статеві органи жінки — застосовується в разі чоловічої безплідності це:

- А. Штучна інсемінація;
- Б. Штучна гестація;
- В. Запліднення *in vitro*;
- Г. Запліднення *in vivo*;
- Д. Вірне В і Г.

11. «Євгенічний» аборт-це:

- А. Це допоміжна репродуктивна технологія, при застосуванні якої жінка добровільно погоджується завагітніти з метою виносити та народити біологічно чужу їй дитину, яка буде потім віддана на виховання іншим особам — генетичним батькам;
- Б. Процес, в ході якого яйцеклітини запліднюються спермою поза межами жіночого організму;
- В. Висока ймовірність або впевненість, що збережена вагітність завершиться народженням тяжкохворої дитини або дитини з небажаними порушеннями;
- Г. Всілякі інші індивідуальні ситуації, при яких народження дитини негативно відіб'ється на благополуччі жінки, сімейної пари або всієї родини, включаючи вже народжених дітей;
- Д. Жінка орієнтована на професійну кар'єру, коли народження дитини може, на думку подружньої пари, порушити гармонію стосунків у родині або буде причиною непосильного фінансового навантаження тощо.

12. «Терапевтичний» аборт-це:

- А. Якщо є загроза життю або фізичному / психічному здоров'ю матері в разі збереження вагітності;
- Б. Процес, в ході якого яйцеклітини запліднюються спермою поза межами жіночого організму;
- В. Висока ймовірність або впевненість, що збережена вагітність завершиться народженням тяжкохворої дитини або дитини з небажаними порушеннями;
- Г. Всілякі інші індивідуальні ситуації, при яких народження дитини негативно відіб'ється на благополуччі жінки, сімейної пари або всієї родини, включаючи вже народжених дітей;
- Д. Жінка орієнтована на професійну кар'єру, коли народження дитини може, на думку подружньої пари, порушити гармонію стосунків у родині або буде причиною непосильного фінансового навантаження тощо.

13. Аборт за соціальними показаннями-це:

- А. Якщо є загроза життю або фізичному / психічному здоров'ю матері в разі збереження вагітності;

- Б. Вагітна надто молодого або літнього віку; якщо є рішення суду про позбавлення або про обмеження батьківських прав;
- В. Висока ймовірність або впевненість, що збережена вагітність завершиться народженням тяжкохворої дитини або дитини з небажаними порушеннями;
- Г. Всілякі інші індивідуальні ситуації, при яких народження дитини негативно відіб'ється на благополуччі жінки, сімейної пари або всієї родини, включаючи вже народжених дітей;
- Д. Жінка орієнтована на професійну кар'єру, коли народження дитини може, на думку подружньої пари, порушити гармонію стосунків у родині або буде причиною непосильного фінансового навантаження тощо.

14. Процес злиття сперматозоїда з яйцеклітиною внаслідок чого утворюється зигота це:

- А. Запліднення;
- Б. Овогенез;
- В. Сперматогенез;
- Г. Розмноження;
- Д. Гаметогенез.

15. Де відбувається запліднення у людини?

- А. Фалопієві труби;
- Б. Яєчники;
- В. Матка;
- Г. Шийці матки;
- Д. Піхві.

16. Нові репродуктивні технології в багатьох випадках дозволяють:

- А. Перебороти проблеми в сім'ї;
- Б. Перебороти проблеми соціально- побутового характеру;
- В. Перебороти проблеми безплідності;
- Г. Перебороти проблеми економічного характеру;
- Д. Перебороти етичні проблеми.

17. Яке поняття введено для позначення можливості проведення маніпуляцій з метою заміни різних етапів природного процесу репродукції:

- А. Репродуктивні технології;
- Б. Моральні технології;
- В. Етичні технології;
- Г. Біоетичні технології;

Д. Медичні технології.

18. Безплідність у родині завдає людям серйозної:

- А. Психічної травми;
- Б. Фізичної травми;
- В. Матеріальної травми;
- Г. Духовної травми;
- Д. Суспільної травми.

19. В якому році, у Мадриді було прийнято "Заяву про штучне запліднення і трансплантацію ембріонів":

- А. 1997р.;
- Б. 1987р.;
- В. 1977р.;
- Г. 2007р.;
- Д. 2017р.

20. Особливе місце посідає проблема вибору донора:

- А. Яйцеклітини;
- Б. Крові;
- В. Сперми;
- Г. Генетичних клітин;
- Д. ДНК.

21. Донор має право на:

- А. Анонімність, права та обов'язки;
- Б. Права та обов'язки;
- В. Анонімність;
- Г. Принципи;
- Д. Штучну інсемінацію.

22. Регламентуються такі умови:

- А. Донорами можуть бути лише чоловіки;
- Б. Донорами можуть бути лише жінки;
- В. Особи, які не мають захворювань, які передаються статевим шляхом;
- Г. Донорами можуть бути лише чоловіки, які мають дітей, штучну інсемінацію проводять тільки за медичними показаннями і тільки для гетеросексуальних пар, усіх донорів обстежують на наявність захворювань, які передаються статевим шляхом;

Д. Особи, які не мають медичних показань.

23. Особливе місце в питаннях нових репродуктивних технологій займає:

- А. Суругатне материнство;
- Б. Штучна інсемінація;
- В. Репродуктивні технології;
- Г. Донорство сперми;
- Д. Донорство яйцеклітини.

24. Принципами донорства таких репродуктивних клітин як сперма, яйцеклітини, ембріони є:

- А. Збереження медичної таємниці;
- Б. Анонімність донора;
- В. Конфіденційна інформація щодо процедури запліднення;
- Г. Медичні протипоказання, штучна інсемінація;
- Д. Збереження медичної таємниці, анонімність донора, конфіденційна інформація щодо процедури запліднення.

25. Слід зазначити, що в Наказі МОЗ України «Про затвердження умов та порядку застосування штучного запліднення та імплантації ембріона (ембріонів) та методів їх проведення» передбачено:

- А. Процедуру кодування сперми;
- Б. Процедуру маркування сперми;
- В. Процедуру кодування і маркування сперми з метою забезпечення конфіденційності як донора, так і реципієнтів, але зазначено, що встановлений код заноситься в індивідуальну картку донора та в медичну картку амбулаторного хворого-реципієнта;
- Г. Індивідуальність донора;
- Д. Індивідуальність реципієнта.

26. Дії лікаря мають здійснюватися тільки на основі:

- А. Добровільної інформованої згоди пацієнтів, відповідати всім підзаконним й етичним нормам;
- Б. Індивідуальності донора;
- В. Індивідуальності реципієнта;
- Г. Нездоланних перешкод для злиття гамет;
- Д. Репродуктивності технологій.

27. Пацієнти мають право на:
- А. Дотримання таємниці власності;
 - Б. Невтручання в особисте життя;
 - В. Визначення долі яйцеклітин;
 - Г. Лікування безплідності;
 - Д. Дотримання таємниці власності, невторчання в особисте життя, визначення долі яйцеклітин.
28. Має бути забезпечене невторчання:
- А. В процес вибору статі зародка, крім випадків передачі зчеплених зі статтю генетичних захворювань;
 - Б. В особисте життя;
 - В. Визначення долі яйцеклітин;
 - Г. Індивідуальність догора та реципієнта;
 - Д. Процедуру кодування сперми.
29. Всесвітня Медична Асоціація позитивно поставилася до нових репродуктивних технологій, оскільки вони служать шляхетній меті:
- А. Лікуванню безплідності і наданню змоги подружжям, позбавленим можливості мати потомство, народити дітей;
 - Б. Пробелми донорства гамет;
 - В. Пробелми репродуктивності технологій та якості запліднення;
 - Г. Дотримання таємниці власності, невторчання в особисте життя, визначення долі яйцеклітин;
 - Д. Процедуру кодування сперми.
30. Одне з основних питань біоетики прокреації:
- А. Дотримання таємниці донорстава;
 - Б. Дотримання анонімності;
 - В. Чи варто лікареві брати на себе відповідальність за створення вагітності;
 - Г. Створення етичних взаємовідносин у сім'ї;
 - Д. Створення екстракорпорального запліднення.
31. Як називається процес, у ході якого яйцеклітини запліднюються поза межами організму, в лабораторних умовах, використовуючи спеціальні середовища?
- А. Екстракорпоральне запліднення;
 - Б. Сурогатне материнство;
 - В. Трансплантація;

- Г. Клонування;
- Д. Аборт.

32. Репродуктивна технологія, за якої жінка добровільно погоджується завагітніти з метою виносити і народити біологічно чужу їй дитину – це..

- А. Екстракорпоральне запліднення;
- Б. Сурогатне материнство;
- В. Трансплантація;
- Г. Клонування;
- Д. Аборт.

33. У якому році було прийнято « Заяву про штучне запліднення і трансплантацію ембріонів» ?

- А. 1980;
- Б. 1982;
- В. 1985;
- Г. 1987;
- Д. 1990.

34. Де було прийнято « Заяву про штучне запліднення і трансплантацію ембріонів» ?

- А. Париж;
- Б. Лос-Анджелес;
- В. Мадрид;
- Г. Англія;
- Д. Берлін.

35. Як поставилася до нових репродуктивних технологій Всесвітня Медична Асоціація?

- А. Негативно;
- Б. Нейтрально;
- В. Байдуже;
- Г. Незадоволено;
- Д. Позитивно.

Тема 4. Трансплантологія та біоетика

1. Яка наука підкреслює міждисциплінарний комплексний характер проблеми співвідношення життя й смерті?

- А. Біоетика;
- Б. Біологія;
- В. Етика;
- Г. Медицина;
- Д. Біобезпека.

2. Хто займався константацією смерті до середини XIX століття?

- А. Лікарі;
- Б. Звичайні люди;
- В. Паталагонати;
- Г. Священики;
- Д. Державна влада.

3. До якого століття константацією смерті займалися священики?

- А. XIX;
- Б. XX;
- В. IX;
- Г. XI;
- Д. XXI.

4. Що використовували упродовж тисячоліть на практиці як критерії смерті?

- А. Зупинку серцевої діяльності;
- Б. Припинення дихання;
- В. Відсутність дихання;
- Г. Закриття очей;
- Д. Правильна відповідь А,В і С.

5. В якому році учасники колоквиуму щодо сутності життя й смерті, який відбувся у Марселі, здійснили спробу внести ясність у питання критеріїв смерті?

- А. 1964;
- Б. 1965;
- В. 1966;
- Г. 1967;
- Д. 1968.

6. В якому місті відбувався колоквиум в 1965 році?

- А. Марселі;
- Б. Парижі;

- В. Відні;
- Г. Києві;
- Д. Будапешті.

7. Скільки станів вмирання виділяють?

- А. Один;
- Б. Два;
- В. Три;
- Г. Чотири;
- Д. П'ять.

8. При якому стані вегетативні функції організму збережені?

- А. При першому;
- Б. При другому;
- В. При третьому;
- Г. При четвертому;
- Д. При п'ятому.

9. При якому стані визначається безповоротна втрата вищих регулюючих функцій мозку?

- А. При першому;
- Б. При другому;
- В. При третьому;
- Г. При четвертому;
- Д. При п'ятому.

10. Скільки операцій з пересадки органів проводиться щорічно?

- А. 40 тис.;
- Б. 50 тис.;
- В. 60 тис.;
- Г. 70 тис.;
- Д. 80 тис.

11. Хто вперше замінив вражену гангреною ногу паламаря ногою чоловіка, який помер незадовго перед цим?

- А. Арістотель;
- Б. Гіпократ;
- В. Косма;
- Г. Даміан;
- Д. Косма і Даміан.

12. Хто удостоєний в 1912 році Нобелівської премії за трансплантацію серця?

А. Арістотель;

Б. Гіпократ;

В. Косма;

Г. Даміан;

Д. Алексіс Карель.

13. Хто здійснив першу трансплантацію органа від людини до людини в 1933 році в Херсоні?

А. Вороний;

Б. Арістотель;

В. Гіпократ;

Г. Алексіс Карель;

Д. Даміан.

14. В якому році Деміхов детально розробив пересадку донорського серця собаці?

А. 1951;

Б. 1952;

В. 1953;

Г. 1954;

Д. 1955.

15. Біоетика підкреслює міждисциплінарний комплексний характер проблеми співвідношення життя й смерті й залучає для її дослідження різні галузі людського пізнання:

А. Медицину, біологію, екологію, філософію, психологію, соціологію, культурологію;

Б. Медицину та біологію;

В. Філософію та психологію;

Г. Соціологія та культурологія;

Д. Екологія та біологія.

16. Доволі тривалий час (аж до середини XIX ст.) констатацією смерті займалися:

А. Лікарі;

Б. Священики;

- В. Священики або наймані люди;
- Г. Літарі та наймані люди;
- Д. Вчені та науковці.

17. Упродовж тисячоліть на практиці як критерії смерті використовували:

- А. Зупинку серцевої діяльності;
- Б. Припинення дихання;
- В. Відсутність чутливості;
- Г. Зупинку серцевої діяльності, припинення дихання, відсутність чутливості;
- Д. Відсутність чутливості до світла.

18. Колоквіуму щодо сутності життя й смерті, який відбувся у Марселі, у...?

- А. У 1976р.;
- Б. У 1965р.;
- В. У 1985р.;
- Г. У 1995р.;
- Д. У 2005р.

19. Скільки на колоквіумі було виділено станів вмирання:

- А. Один стан- тривала кома;
- Б. Один стан – незворотна кома;
- В. Два стани - тривала кома (coma prolonge) і незворотна кома (coma depasse);
- Г. Три стани – тривала кома, незворотна кома, тимчасова кома;
- Д. Один стан – тимчасова кома.

20. Трансплантологія бурхливо розвивається:

- А. В сучасному світі, здійснюється більше 40 тис. операцій щорічно;
- Б. В сучасному світі, здійснюється більше 100 тис. операцій щорічно;
- В. В минулому столітті, здійснювалося близько 20 тис. Операцій;
- Г. В сучасному світі, здійснюється більше 20 тис. операцій щорічно;
- Д. В минулому столітті, здійснювалося близько 20 тис. Операцій.

21. Народження трансплантації датується:

- А. I століттям нашої ери;
- Б. II століттям нашої ери;
- В. III століттям нашої ери;
- Г. III століттям до нашої ери;
- Д. I та II століттям до нашої ери.

22. Основоположником експериментальної трансплатології життєво важливих органів, зокрема серця, є:

- А. Алексіс Каррель;
- Б. Карл Лінней;
- В. Леонардо да Вінчі;
- Г. Авіцена;
- Д. Фарадей.

23. Удостоєний Нобелівською премією вчений за експериментальну трансплантологію важливих органів у якому році:

- А. В 1812 році;
- Б. В 1912 році;
- В. В 1922 році;
- Г. В 1992 році;
- Д. В 1962 році.

24. Першу трансплантацію органа від людини до людини було виконано у:

- А. В 1923 році в Одесі;
- Б. В 1943 році в Києві;
- В. В 1993 році в Львові;
- Г. В 1973 році в Харкові;
- Д. В 1933 році в Херсоні.

25. Який вчений виконав трансплантацію органа від людини до людини:

- А. Ю.Ю. Вороний;
- Б. В. П. Деміхов;
- В. Алексіс Каррей;
- Г. В. А. Шумаков;
- Д. Тоні Хьюсман.

26. Була проведена перша пересадка людського органу, вирощеного із стовбурових клітин, професором Паоло Макіаріні в клініці Барселони у якому році:

- А. У червні 1998 році;
- Б. У червні 2008 році;
- В. У червні 1988 році;
- Г. У червні 1978 році;
- Д. У червні 2018 році.

27. На сьогодні здійснюється трансплантація таких людських органів:
- А. Нирки, печінки, серця, підшлункової залози, легень;
 - Б. Віднедавна – кишки; а також тканин: рогівки ока, кісткової тканини;
 - В. Шкіри, серцевого клапана, кровоносних судин;
 - Г. Трансплантації цілих кінцівок (руки, передпліччя);
 - Д. Нирки, печінки, серця, підшлункової залози, легень і віднедавна – кишки; а також тканин: рогівки ока, кісткової тканини, шкіри, серцевого клапана, кровоносних судин, у деяких європейських країнах за останні роки успішно здійснені трансплантації цілих кінцівок (руки, передпліччя).
28. Прогрес у трансплантології став причиною виникнення низки питань, що стосуються як правового, так і етичного аспектів відносин:
- А. Між донором і реципієнтом;
 - Б. Між донором та лікарем;
 - В. Між реципієнтом та лікарем;
 - Г. Між донором та сім'єю;
 - Д. Між лікарем та сім'єю.
29. Головним донорським матеріалом у випадках мозкових травм:
- А. Служить ембріональна (фетальна) мозкова тканина;
 - Б. Служить нервова тканина;
 - В. Служить сполучна тканина;
 - Г. Служать мазки черепно – мозкових нервів;
 - Д. Служать сполучно – тканина речовина.
30. Яка галузь медичної науки, вивчає все те що пов'язано з пересадкою органів, тканин чи їх штучних замінників?
- А. Трансплантологія;
 - Б. Генна терапія;
 - В. Репродуктологія;
 - Г. Скринінг;
 - Д. Сурогатність.

Тема 5. Питання клонування в біоетиці

1. Процес одержання генетично ідентичного потомства шляхом нестатевого розмноження-це?

- А. Клон;
- Б. Клонування;
- В. Тестування;
- Г. Трансплантологія;
- Д. Вірно А і Б.

2. Точна копія повної або частини макромолекули — носія інформації (звичайно ДНК)-?

- А. Клон;
- Б. Клонування;
- В. Тестування;
- Г. Трансплантологія;
- Д. Вірно А і Б.

3. Першим клонованим ссавцем вважається?

- А. Вівця Доллі;
- Б. Кішка Сісі;
- В. Теля;
- Г. Кіт мейн-кун Літл-Нікі;
- Д. Афганський хорт Снапі.

4. Це клонування передбачає, що індивід, який народився у результаті клонування повинен отримати ім'я, громадянські права, освіту, виховання, тобто все те, що отримують інші повноправні громадяни держави:

- А. Терапевтичне;
- Б. Репродуктивне;
- В. Біологічне;
- Г. Фізіологічне;
- Д. Вірно В і Г.

5. Це клонування людини передбачає, що розвиток ембріону закінчується через 14 днів, використовується для отримання стовбурових клітин з ембріону:

- А. Терапевтичне;
- Б. Репродуктивне;
- В. Біологічне;
- Г. Фізіологічне;
- Д. Вірно В і Г.

6. Який із видів клонування забороняється?

- А. Терапевтичне;
- Б. Репродуктивне;
- В. Біологічне;
- Г. Фізіологічне;
- Д. Вірні відповіді А і Б.

7. У Європі базовим документом, що регулює діяльність людини в галузі клонування, є:

- А. Протокол про заборону клонування людини;
- Б. Загальна декларація про геном людини і права людини;
- В. Конвенція про права людини і біомедицину;
- Г. Акта про зачаття людини й ембріологію;
- Д. Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності.

8. У 2004 р. терапевтичне клонування було дозволено. У якій країні терапевтичне клонування було дозволено?

- А. Японія;
- Б. Британія;
- В. Російська федерація;
- Г. Китай;
- Д. Туреччина.

9. Міжнародний документ – прийнята в 1997 р. на 29-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, – також декларує неприпустимість практики клонування людини. Це документ:

- А. Протокол про заборону клонування людини;
- Б. Загальна декларація про геном людини і права людини;
- В. Конвенція про права людини і біомедицину;
- Г. Акта про зачаття людини й ембріологію;
- Д. Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності.

10. У якій країні склалася найскладніша ситуація із заборною клонування ?

- А. Японія;
- Б. Британія;
- В. Російська федерація;
- Г. Китай;
- Д. Туреччина.

11. У серпні 2004 р державна організація HFEA (Human Fertilisation and Embryology Authority) дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень. У якій країні це було дозволено?

- А. Японія;
- Б. Британія;
- В. Російська федерація;
- Г. Китай;
- Д. Туреччина.

12. Створення генетично ідентичної копії людини це:

- А. Клон;
- Б. Клонування;
- В. Клонування людини;
- Г. Трансплантологія;
- Д. Вірно А і Б.

13. Група методів у молекулярній біології та біотехнології, пов'язаних зі створенням рекомбінантних молекул ДНК і отриманням багатьох копій цієї молекули *in vivo*-це:

- А. Клон;
- Б. Молекулярне клонування;
- В. Клонування людини;
- Г. Трансплантологія;
- Д. Терапевтичне клонування.

14. Клонування, при якому відбувається виведення популяції клітин із однієї клітини-це:

- А. Клон;
- Б. Молекулярне клонування;
- В. Клонування людини;
- Г. Трансплантологія;
- Д. Клітинне клонування.

15. Одним із найефективніших методів клонування виявився метод?

- А. Перенесення ядра;
- Б. Метод культури клітин;
- В. Гібридизація соматичних клітин;
- Г. Вірно Б і В;
- Д. Вірно А і Б.

16. Процес одержання генетично ідентичного потомства шляхом нестатевого розмноження:

- А. Клонування;
- Б. Розмноження;
- В. Модифікація;
- Г. Утворення генетичної копії;
- Д. Імплантація.

17. Термін "клон" походить від грецького слова "klon", що означає:

- А. Квітка;
- Б. Генетична індивідуальна особина;
- В. Брунька;
- Г. Гілочка, пагін, черешок;
- Д. Модифікований організм.

18. Клонування рослин почали використовувати починаючи з:

- А. 70-х років;
- Б. 90-х років;
- В. 30-х років;
- Г. 80-х років;
- Д. 50-х років.

19. Так зване терапевтичне клонування передбачає:

- А. Клонування репродуктивних та соматичних клітин;
- Б. Клонування стовбурових клітин з використанням ядра, іншого організму;
- В. Клонування ембріонів на ранніх стадіях розвитку, після чого вони стануть своєрідними банками донорських тканин для конкретних індивідуумів;
- Г. Пересадження донорських органів;
- Д. Вирощування організмів в лабораторних умовах.

20. Державною думою було прийнято федеральний закон "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності" у якому році?

- А. У 1999р.;
- Б. У 1997р.;
- В. У 1989р.;
- Г. У 1996р.;
- Д. У 1986р.

21. У якому році було відновлено державне фінансування досліджень у галузі використання людських ембріонів з медичною метою:

- А. У 2000р.;
- Б. У 2002р.;
- В. У 2001р.;
- Г. У 1997р.;
- Д. У 2019р.

22. Можливість клонування людини ставить людство перед:

- А. Біологічно – генетичним прогресом у сучасному світі;
- Б. Етичною релігійною проблемою суспільства;
- В. Прогресом генетики ХХІ століття;
- Г. Необхідністю зміни правової регламентації багатьох питань, які стосуються медико-біологічних досліджень;
- Д. Великою проблемою біологічної етики суспільства.

23. Клонування можна використовувати для створення:

- А. Високопродуктивних порід домашніх тварин;
- Б. Утворення нових ознак у рослин;
- В. Нових видів мікроорганізмів;
- Г. Нових генетичних об'єктів сучасності;
- Д. Для клонування домашніх тварин.

24. Успіхи в галузі клонування тварин мають:

- А. Сучасної проблеми людства;
- Б. Нові відкриття біології;
- В. Широкі перспективи для виживання людства;
- Г. Створення нових видів;
- Д. Забезпечення матеріального становища людства.

25. Впровадження репродуктивного клонування людини може призвести до:

- А. Руйнування тільки морально етичних принципів;
- Б. Зміни генетичного матеріалу в клітині;
- В. Зміни кількості хромосомних наборів;
- Г. Виникнення нових, мутаційних хвороб;
- Д. Руйнування традиційних моральних принципів і, насамперед, сім'ї.

26. Представники Православної Церкви в усьому світі наполягають на:

- А. Етико – моральної загрози;
- Б. Загрози біологічного виду;
- В. Знищення виду людини із планети Земля;
- Г. Суворому розумінні сакральності людського життя: кожна людина створена як унікальна особистість;
- Д. Маніпулюванням людьми та генетичним матеріалом.

27. Соматичне клонування може стати причиною:

- А. Вроджених вад розвитку;
- Б. Утворення нових мутаційних хвороб;
- В. Порушення генетичного матеріалу;
- Г. Зміна генетичного коду у людини;
- Д. Зміни набору хромосом.

28. У якому році світове співтовариство було поставлено перед фактом успішного клонування ссавця, для чого використовувалися ядра соматичних клітин?

- А. 1994;
- Б. 1995;
- В. 1996;
- Г. 1997;
- Д. 1998.

29. Ядра яких клітин використовувалися для клонування ссавця?

- А. Стовбурових клітин;
- Б. Генетичних клітин;
- В. Статевих клітин;
- Г. Соматичних клітин;
- Д. Частково соматичних і стовбурових клітин.

30. Як називається процес одержання генетично ідентичного потомства шляхом нестатевого розмноження?

- А. Розмноження;
- Б. Клонування;
- В. Дивергенція;
- Г. Штучний добір;
- Д. Статевий добір.

Тема 6. Медична генетика та біоетика

1. Заміна дефектних генів нормальними – це:
 - А. Генна терапія;
 - Б. Фетальна терапія;
 - В. Пренатальна діагностика;
 - Г. Трансплантація;
 - Д. Генетичний скринінг.

2. Як діагностичні процедури, які використовуються в ході обстеження вагітної для виявлення генетичних чи яких-небудь інших аномалій розвитку плоду?
 - А. Генна терапія;
 - Б. Фетальна терапія;
 - В. Пренатальна діагностика;
 - Г. Трансплантація;
 - Д. Генетичний скринінг.

3. Вкажіть метод лікування, який полягає у введенні препаратів виготовлених на основі клітин та тканин ембріонного походження в організм людини методом ін'єкції чи хірургічної операції:
 - А. Генетичний скринінг;
 - Б. Генна терапія;
 - В. Трансплантація;
 - Г. Фетальна терапія;
 - Д. Пренатальна діагностика.

4. У якому документі сформульовано основні етичні принципи медичної генетики?
 - А. МОЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»;
 - Б. ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»;
 - В. Міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці;
 - Г. ЮНЕСКО;
 - Д. Немає правильної відповіді.

5. Де було сформовано документ ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»?
- А. Німеччина;
 - Б. Амстердам;
 - В. США;
 - Г. Чехія;
 - Д. Женева.
6. Коли була нарада ВООЗ «Етичні дослідження в медичній генетиці»?
- А. 15-16 грудня 1997 р.;
 - Б. 11-12 грудня 1999 р.;
 - В. 18 січня 1997 р.;
 - Г. 23-25 липня 1998 р.;
 - Д. 15-16 грудня 1995 р.
7. Який загальний етичний принцип можна застосовувати до медичної генетики?
- А. Визнання автономії особи, тобто право людини самій вирішувати за себе всі питання;
 - Б. Справедливість, яка означає однаковий доступ усіх людей до необхідних суспільних благ;
 - В. Гіппократівське «не зашкодь», яке означає, що етично застосовувати до якої-небудь особи тільки ті дії, які не заподіють їй шкоди;
 - Г. У сучасній біоетиці гіппократівське «не зашкодь» розширюється до: «не тільки не зашкодь, але і створи благо»;
 - Д. Всі відповіді правильні.
8. Генетичний скринінг або тестування повинен бути абсолютно:
- А. Безкоштовним;
 - Б. Добровільним;
 - В. Обов'язковим;
 - Г. Платним;
 - Д. Лише для тих має високу ймовірність захворювань.
9. Комплекс діагностичних заходів у вагітних для виявлення аномалій розвитку й певних ознак (маркерів) патології плода – це...
- А. Генна терапія;
 - Б. Трансплантологія;

- В. Генетичний скринінг;
- Г. Фетальна терапія;
- Д. Немає правильної відповіді.

10. У міжнародних документах Всесвітньої організації охорони здоров'я, ЮНЕСКО, Ради Європи визнається етично допустимою тільки гемотерапія:

- А. Нервових клітин;
- Б. Статевих клітин;
- В. Вегетативних клітин;
- Г. Соматичних клітин;
- Д. Всіх живих клітин;

11. Коли була прийнята «Загальна декларація про геном людини і про права людини»?

- А. 11 листопада 1996 р.;
- Б. 11 листопада 1997 р.;
- В. 11 травня 1998 р.;
- Г. 15 жовтня 1999.;
- Д. 11 грудня 1997.

12. На якій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО прийнята «Загальна декларація про геном людини і про права людини»?

- А. 29;
- Б. 32;
- В. 38;
- Г. 40;
- Д. 46.

13. Вкажіть коли було прийнято «Конвенція про права людини і біомедицину»?

- А. 14 березня 1995 р.;
- Б. 20 серпня 1996 р.;
- В. 4 квітня 1997 р.;
- Г. 27 вересня 1998 р.;
- Д. 8 лютого 1999 р.

14. Терапію називають генетичною:

- А. У результаті зовнішньо хромосомної експресії введених терапевтичних генних конструкцій;

- Б. У результаті пригнічення функції патологічних або надактивних генів;
- В. У результаті випадіння одного з генів;
- Г. У результаті коригування або заміни дефектного гена;
- Д. У результаті подвоєння гена.

15. Об'єктом генної терапії можуть бути соматичні клітини, а також

- А. Статеві клітини;
- Б. Вегетативні клітини;
- В. Штучні клітини;
- Г. Нервові клітини;
- Д. Клітини плоду;

16. Де у 1990 р доктором У. Френч Андерсоном була зроблена перша спроба генотерапії для лікування важкого комбінованого імунodefіциту у трирічної дівчинки Ашанті де Сілва?

- А. США;
- Б. Франція;
- В. Швейцарія;
- Г. Німеччина;
- Д. Китай.

17. У якому році у Росії наукові дослідження в галузі генної терапії і генної інженерії регулюються федеральним законом "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності"?

- А. 1995р.;
- Б. 1996р.;
- В. 1997р.;
- Г. 1998р.;
- Д. 1999р.

18. Результатах роботи генетиків можуть бути зацікавлені багато соціальних служб, які вирішують питання:

- А. Працевлаштування, страхування життя, здоров'я, майна;
- Б. Стархування життя;
- В. Страхування здоров'я;
- Г. Стархування майна;
- Д. Працевлаштування.

19. Люди можуть по-різному працювати із зразками біоматеріалу, а саме:

- А. Брати їх та вивчати;
- Б. Вводити в організм зразки, з генетичною інформацією;
- В. Поширювати;
- Г. Брати їх, вивчати, технологічно трансформувати, передавати іншим особам (дослідникам, лікарям або ще комусь), вводити в організм реципієнта зразки, що містять генетичну інформацію;
- Д. Знищувати їх.

20. Основні етичні принципи медичної генетики сформульовано в документі ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі», який було прийнято на:

- А. Нараді ВООЗ «Етичні дослідження в медичній генетиці»;
- Б. Нараді ВООЗ «Молекулярні дослідження у сфері генетики»;
- В. Нараді ВООЗ «Принципи етичної діяльності»;
- Г. Нараді ВООЗ «Проблеми у медичній генетиці»;
- Д. Нараді ВООЗ «Окремі напрямки медичної генетики».

21. Основні етичні принципи медичної генетики сформульовано в документі ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі», який було прийнято:

- А. 3 січня 1998 р., Женева;
- Б. 15-16 грудня 1997 р., Женева;
- В. 6 грудня 1997 р., Женева;
- Г. 7 січня 2002 р., Женева;
- Д. 21 липня 2008р., Амстердам.

22. Одне з найважливіших правил будь якого генетичного дослідження – це:

- А. Конфіденційність інформації;
- Б. Конфіденційність правового збереження;
- В. Не нашкодь;
- Г. Всі види процедур повинні здійснюватися з інформованої згоди людини;
- Д. Забезпечення інформації у доступній формі.

23. Лікар повинен роз'яснити сім'ї всі результати:

- А. Медичної діагностики;

- Б. Генетичної діагностики;
- В. Біохімічної діагностики;
- Г. Пренатальної діагностики;
- Д. Біоетичної діагностики.

24. Результатом досягнень молекулярної генетики, генної і клітинної інженерії останніх десятиліть стало:

- А. Народження нової галузі медичних знань, що дозволяє використовувати функціональні гени як лікарські засоби;
- Б. Створення нових методів функціональних біохімічних процесів;
- В. Утворення нових сортів;
- Г. Утворення нових видів;
- Д. Утворення нових лікарських засобів.

25. Як відомо, «перевізниками» «здорових» генів в соматичні клітини є:

- А. Віруси;
- Б. Бактерії;
- В. Різні ретровіруси, аденовіруси, віруси герпесу;
- Г. Аденовіруси;
- Д. Віруси герпесу.

26. Невирішеною залишається дуже актуальна для України етична проблема:

- А. Розподіл біологічного матеріалу;
- Б. Справедливого розподілу ресурсів для генної терапії і багато іншого;
- В. Розподілу генетичного матеріалу;
- Г. Розподілу біохімічно – генетичного матеріалу;
- Д. Розподілу ДНК та РНК в клітині.

27. Документ «Загальна декларація про геном людини і про права людини», прийнята на 29-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО:

- А. 11 грудня 1998р.;
- Б. 12 жовтня 1998р.;
- В. 3 грудня 2000р.;
- Г. 11 листопада 1998р.;
- Д. 11 листопада 1997р.

28. Загальна декларація про геном людини і про права людини» стала:

- А. Першим загальним актом;

- Б. Першим загально-правовим актом у сфері біології;
- В. Третім актом загального прогресу;
- Г. Загальним актом;
- Д. Загальним прогресом.

29. Конвенцію про захист прав і гідності людини у зв'язку із застосуваннями досягнень біології і медицини» було прийнято:

- А. У квітні 1998р.;
- Б. 4 квітня 1997р.;
- В. 22 квітня 2000р.;
- Г. 17 серпня 1997р.;
- Д. 30 червня 2002р.;

30. Як в генетиці називається людина, яка консультиується?

- А. Пацієнт;
- Б. Пробанд;
- В. Хворий;
- Г. Реципієнт;
- Д. Донор.

31. Хто не бере участь у будь-якому генетичному дослідженні або медико-генетичній програмі?

- А. Дослідник;
- Б. Лікар;
- В. Донор;
- Г. Реципієнт;
- Д. Лаборант.

32. Хто може виявитися об'єктами дії зміненої генетичної інформації?

- А. Прямі нащадки;
- Б. Донор;
- В. Реципієнт;
- Г. Дослідник;
- Д. Дружина або чоловік хворих.

33. В якому документі сформульовано основні етичні принципи медичної генетики?

- А. ВООЗ;
- Б. МОЗ;

- В. ПООЗ;
- Г. ДООЗ;
- Д. ДМОЗ.

34. Коли було прийнято «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»?

- А. 15-16 грудня 1997 р.;
- Б. 15-16 грудня 1998 р.;
- В. 10-11 грудня 1997 р.;
- Г. 10-11 грудня 1998 р.;
- Д. 15-16 квітня 1997 р.

35. В якому місті було прийнято «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»?

- А. Париж;
- Б. Відень;
- В. Москва;
- Г. Харків;
- Д. Женева.

Тема 7. Біоетична проблема використання тварин у наукових дослідженнях

1. Коли згадуються найперші згадки про досліди на тваринах?

- А. II і I століття до н. е.;
- Б. III століття до н. е.;
- В. X століття н. е.;
- Г. II століття н. е.;
- Д. VII століття н. е.;

2. Хто відомий як «батько вівісекції», який практикував розтини свиней і кіз?

- А. Арістотель;
- Б. Гален;
- В. Платон;
- Г. Гіппократ;
- Д. Асклепій.

3. У якому році Луї Пастер довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку у вівці?
- А. 1872;
 - Б. 1879;
 - В. 1880;
 - Г. 1884;
 - Д. 1888.
4. Хто використовував собак для вивчення умовних рефлексів?
- А. Л. Пастер;
 - Б. Гален;
 - В. Р. Яніш;
 - Г. І. Павлов;
 - Д. Т. Морган.
5. Коли інсулін вперше виділили з собак, що здійснило революцію в лікуванні цукрового діабету?
- А. 1918;
 - Б. 1919;
 - В. 1920;
 - Г. 1921;
 - Д. 1922.
6. Яких тварин в 1970-х використовували для розробки антибіотики і вакцини проти лепри (прокази)?
- А. Мавп;
 - Б. Броненосців;
 - В. Собак;
 - Г. Щурів;
 - Д. Моллюсків.
7. У якому році Британський парламент прийняв перший закон на захист тварин?
- А. 1822;
 - Б. 1835;
 - В. 1840;
 - Г. 1862;
 - Д. 1876.

8. Вкажіть скільки щорічно у світі хребетних тварин використовують у дослідах?
- А. 500 000 тис.;
 - Б. 10-20 млн.;
 - В. 50-100 млн.;
 - Г. 200 млн.;
 - Д. 1 млрд.
9. Яких тварин найчастіше використовують для лабораторних та інших досліджень?
- А. Собак;
 - Б. Комарів;
 - В. Мавп;
 - Г. Дрозофіл;
 - Д. Мишей.
10. Кого найчастіше використовують в неврологічних дослідженнях?
- А. Кролів;
 - Б. Мавп;
 - В. Собак;
 - Г. Жаб;
 - Д. Котів.
11. В якому році прийнято Європейську конвенцію про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей?
- А. 20 вересня 1985 р.;
 - Б. 20 вересня 1986 р.;
 - В. 13 жовтня 1985 р.;
 - Г. 13 жовтня 1986 р.;
 - Д. 27 травня 1987 р.
12. Яких тварин широко застосовуються для вивчення спадкових захворювань людини, оскільки 99% їх генів схожі з людськими?
- А. Приматів;
 - Б. Мишей;
 - В. Кролів;
 - Г. Дрозофіл;
 - Д. Жаб.

13. Коли народилася овечка Доллі (перший клонований з соматичної клітини ссавець)?
- А. 1987;
 - Б. 1974;
 - В. 1996;
 - Г. 2000;
 - Д. 2005.
14. Коли собака Лайка, перша з багатьох інших тварин, побувала на орбіті Землі?
- А. 3 листопада 1977р.;
 - Б. 3 листопада 1967р.;
 - В. 3 листопада 1956р.;
 - Г. 3 листопада 1957р.;
 - Д. 3 листопада 1958р.
15. Хто заснував «Американське товариство з запобігання жорстокості до тварин»?
- А. Г. Мендель;
 - Б. І. Павлов;
 - В. Л. Пастер;
 - Г. М. Вавілов;
 - Д. Г. Берг.
16. Найперші згадки про досліди на тваринах зустрічаються в творах:
- А. Стародавніх римлян I і II століття до н.е.;
 - Б. Стародавніх турків I і II століття до н.е.;
 - В. Стародавніх поляків I і II століття до н.е.;
 - Г. Стародавніх греків I і II століття до н.е.;
 - Д. Стародавніх слов'ян I і II століття до н.е.
17. Одними із перших провели досліди на живих тваринах;
- А. Арістотель і Єразістрат;
 - Б. Сократ і Арістотель;
 - В. Карл Лінней і Луї Пастер;
 - Г. Єразістрат і Ібн Сіна;
 - Д. Авіцена і Арістотель.

18. Давньоримський лікар другого століття нашої ери відомий як «батько вівісекції» практикував розтини свиней і кіз:
- А. Авіцена;
 - Б. Арістотель;
 - В. Єразістрат;
 - Г. Гален;
 - Д. Ібн Зухр.
19. Арабський лікар, який у XII столітті відпрацьовував методи хірургії на тваринах:
- А. Луї Пастер;
 - Б. Ібн Зухр;
 - В. Іван Павлов;
 - Г. Рудольф Яніш;
 - Д. Гален.
20. Коли народилася овечка Доллі (перший клонований з соматичної клітини ссавець)?
- А. У 1922 році;
 - Б. У 1970 році;
 - В. У 1996 році;
 - Г. У 1974 році;
 - Д. У 1986 році.
21. Підраховано, що щорічно у світі використовується для дослідів:
- А. 50-100 мільйонів хребетних тварин;
 - Б. 10 мільйонів хребетних тварин;
 - В. 50-100 мільйонів безхребетних тварин;
 - Г. 10 мільйонів безхребетних тварин;
 - Д. 100 тисяч тварин.
22. 99% генів якої тварини схожі з людськими у:
- А. Кротів;
 - Б. Мишей;
 - В. Приматів;
 - Г. Собак;
 - Д. Дощових червів.
23. Кроликів-альбіносів використовують в дослідях:

- А. На визначення патогенної мікрофлори слизової ока;
- Б. На визначення патогенної мікрофлори носоглотки;
- В. На визначення патогенної мікрофлори горла;
- Г. На подразнення слизової ока;
- Д. На подразнення слизової носа.

24. Котів найчастіше використовують в:

- А. Дослідах поліклональних антитіл;
- Б. Неврологічних дослідженнях;
- В. Гемологічних дослідженнях;
- Г. Серологічних дослідженнях;
- Д. Дослідах для навчання студентів.

25. Скільки приматів щорічно використовуються в дослідах у США і Європі:

- А. 42 000 приматів;
- Б. 65 000 приматів;
- В. 42 00 приматів;
- Г. 3000 приматів;
- Д. 300 приматів.

26. Наукове дослідження за участю людей, яке проводиться з метою оцінки ефективності і безпеки нового лікарського препарату або розширення показань до застосування вже відомого лікарського препарату це:

- А. Клінічне дослідження;
- Б. Гемологічне дослідження;
- В. Серологічне дослідження;
- Г. Медичне дослідження;
- Д. Біохімічне дослідження.

27. Хто зобов'язаний надавати комітету інформацію, необхідну для моніторингу, особливо інформацію про серйозні небажані явища:

- А. Лікар;
- Б. Професор біологічних наук;
- В. Професор хімічних наук;
- Г. Лікар – дослідник;
- Д. Лікар – генетик.

28. Своєрідна інструкція для лікарів, що проводять дослідження – це:

- А. Інструкція;
- Б. Протокол клінічного дослідження;
- В. Досліджувальний документ;
- Г. Центр обробки даних;
- Д. Досліджувальний журнал.

29. До планування клінічного дослідження завжди притягуються фахівці у області:

- А. Біомедичної статистики;
- Б. Біохімічної статистики;
- В. Медичної статистики;
- Г. Біологічної статистики;
- Д. Хімічної статистики.

30. Заміна високоорганізованих тварин на низькоорганізованих, або застосування альтернативних методів:

- А. Reduction;
- Б. Replacement;
- В. Refinement;
- Г. Renertfect;
- Д. Rekerogertent.

Тема 8. Біобезпека та біозахист в біологічних лабораторіях

1. Попередження, зменшення та елімінація впливу небезпечних біологічних чинників (агентів) на людей, тварин, рослин та навколишнє середовище – це:

- А. Біобезпека;
- Б. Біозахист;
- В. Біотероризм;
- Г. Біоагенти;
- Д. Біоетика.

2. Заходи, спрямовані на попередження втрати, викрадання або використання з небезпечною метою мікроорганізмів, біологічних матеріалів або інформації – це:

- А. Біобезпека;
- Б. Біозахист;
- В. Біотероризм;

- Г. Біоагенти;
- Д. Біоетика.

3. Де зазвичай запроваджуються принципи біобезпеки та біозахисту?

- А. В установах, в яких працюють зі збудниками хвороб людини;
- Б. В установах, в яких працюють зі збудниками хвороб тварин;
- В. В установах, в яких працюють зі збудниками хвороб як людини, так і тварин;
- Г. У лікарнях;
- Д. На промислових заводах.

4. При проведенні робіт у лабораторіях є потенційна небезпека:

- А. Дезінфекції;
- Б. Інфекції;
- В. Дезінфікування;
- Г. Інфікування;
- Д. Всі відповіді правильні.

5. Вкажіть основні складові оцінки біологічних ризиків:

- А. Специфічні характеристики організмів, на яких передбачається проводити експерименти;
- Б. Специфічні характеристики піддослідних тварин, які можуть бути використані;
- В. Застосовуване устаткування й процедури;
- Г. Ізолююче устаткування й засоби;
- Д. Всі відповіді правильні.

6. Найбільш високий рівень біоризиків спостерігається при роботі з:

- А. Патогенними мікроорганізмами;
- Б. Вірусами;
- В. Бактеріями;
- Г. Грибами;
- Д. Рослинами.

7. Зазначте мету біобезпеки:

- А. Забезпечення біологічної безпеки при роботі з патогенними біологічними агентами;
- Б. Знизити або елімінувати вплив на індивіда й навколишнє середовище потенційно патогенних агентів;

- В. Зменшити викид у навколишнє середовище патогенних агентів;
- Г. Забезпечити зберігання інфекційних патогенів у лабораторії;
- Д. Захистити оточення й людей, що живуть поблизу лабораторії.

8. Хто належить до потенційно небезпечних біологічних об'єктів?

- А. Віруси, бактерії;
- Б. Гриби;
- В. Всі варіанти правильні;
- Г. Паразити;
- Д. Агенти, які викликають алергічні й токсичні реакції.

9. Скільки груп ризику виділяють у класифікації біологічних об'єктів за ступенем біологічної небезпеки?

- А. 3;
- Б. 5;
- В. 2;
- Г. 4;
- Д. 6.

10. Вкажіть категорію приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами IV групи патогенності:

- А. BSL-1;
- Б. BSL-2;
- В. BSL-3;
- Г. BSL-4;
- Д. BSL-5.

11. З якими групами патогенності працівники повинні перебувати на диспансерному спостереженні?

- А. IV груп патогенності;
- Б. III і IV груп патогенності;
- В. III груп патогенності;
- Г. II груп патогенності;
- Д. I груп патогенності.

12. Вкажіть скільки боксів біологічної безпеки виділяють:

- А. 1;
- Б. 2;
- В. 3;

- Г. 4;
- Д. 5.

13. Які методи можуть застосовувати для запобігання зараженню в лабораторних умовах?

- А. Стандартні мікробіологічні методики;
- Б. Первинні бар'єри;
- В. Спеціальні мікробіологічні методики;
- Г. Вторинні бар'єри;
- Д. Стандартні та спеціальні мікробіологічні методики; первинні та вторинні бар'єри.

14. Скільки Вам відомо рівнів біологічної безпеки?

- А. Один;
- Б. Два;
- В. Три;
- Г. Чотири;
- Д. П'ять.

15. Які з агентів не становлять біологічної небезпеки?

- А. Бактерії та їхні токсини;
- Б. Гриби та їхні токсини;
- В. Віруси та їхні токсини;
- Г. Гельмінти та їхні токсини;
- Д. Найпростіші та їхні токсини.

16. Обладнання та приміщення лабораторії придатні для роботи з широким спектром відомих мікроорганізмів, які відносяться до групи помірного ризику, викликають захворювання людини середнього ступеня тяжкості. Якому рівню захисту відповідають правила роботи відповідно до техніки безпеки?

- А. 1-му;
- Б. 2-му;
- В. 3-му;
- Г. 4-му;
- Д. Жодному з рівнів.

17. У якій державі були прийняті перші правила, що регламентують роботу з рекомбінантними мікроорганізмами, які заборонялося випускати за стіни лабораторій?

- А. Великобританія;
- Б. США;
- В. Японія;
- Г. Канада;
- Д. Австралія.

18. До елементів міжнародної та національної систем управління біологічними ризиками відносяться:

- А. Інформованість населення;
- Б. Система нагляду за біоагентами;
- В. Нормативні та законодавчі національні та міжнародні документи, правила, інструкції, стандарти;
- Г. Підготовка спеціалістів;
- Д. Все перераховане.

19. Рівнями управління біологічними ризиками є:

- А. Морально-етичний;
- Б. Технологічний;
- В. Все перераховане;
- Г. Адміністративний;
- Д. Організаційний.

20. Обладнання та приміщення лабораторії придатні для роботи з місцевими та екзотичними мікроорганізмами, що передаються повітряно-краплинним шляхом і викликають важкі захворювання з можливим летальним результатом. Особлива увага повинна бути приділена захисту персоналу (первинний і вторинний бар'єри), а також захисту суспільства і навколишнього середовища. Необхідна 29 вимога: проведення робіт у боксах біологічної безпеки класу I і класу II. Якому рівню захисту відповідають правила роботи відповідно до техніки безпеки?

- А. 1-му;
- Б. 2-му;
- В. 3-му;
- Г. 4-му;
- Д. Жодному з рівнів.

21. Які зазначені нижче твердження про спалахи захворювання є несправжніми?

А. Вони характеризуються підвищеною кількістю випадків захворювань порівняно з нормальним прогнозованим рівнем захворювання в певній зоні/періоді;

Б. Вони можуть мати глобальне поширення через перенесення повітряним шляхом і через торговельні шляхи;

В. Їх число значно збільшилося за останні 60 років;

Г. Більшість із них були викликані збудниками, що представляють стурбованість з точки зору біотероризму;

Д. Все перераховане.

22. Можливість виникнення загрози біобезпеки, яка витікає зі спалахів захворювань природного походження, є:

А. Перебільшенням, оскільки жодна група чи окрема особа ніколи не намагалися придбати біологічні агенти під час спалаху захворювання;

Б. Підвищеною через імовірність того, що співробітники з законним доступом до відповідних об'єктів або зразків можуть використовувати цей доступ для незаконної діяльності;

В. Високою, тому що після отримання біологічних агентів їх легко перетворити на зброю;

Г. Високою, тому що ізолювання агента в його природному середовищі не вимагає глибоких технічних знань;

Д. Низькою, оскільки немає широкого доступу до інформації про створення біологічної зброї.

23. Заходи з біобезпеки, що вживаються в ході виникнення спалаху захворювання, повинні:

А. Враховувати чинні міжнародні керівництва, в яких надаються рекомендації для груп реагування з контролю ризиків біобезпеки під час спалаху захворювання;

Б. Бути спрямовані тільки на найбільш важливі вразливі сторони, виявлені міжнародними гуманітарними працівниками;

В. Мати можливість бути адаптованими до місцевих чутливих аспектів культури;

Г. Бути аналогічними традиційним перевіреним й ефективним заходам забезпечення безпеки;

Д. Все перераховане.

24. Який із перелічених пунктів може бути розглянутий як найбільший ризик біобезпеки під час надзвичайної ситуації у зв'язку з великим спалахом захворювання природного походження?

- А. Велика кількість людей, що мають доступ до зразків і до решти біологічного матеріалу;
- Б. Відсутність процедури перевірки при підборі персоналу;
- В. Ризик громадських заворушень і потенційного пошкодження об'єктів та обладнання;
- Г. Недолік інформаційно-освітнього рівня з питань біобезпеки серед працівників охорони здоров'я та соціальної сфери;
- Д. Потенційна нестача необхідного лабораторного обладнання для складування та обробки зразків або іншого біологічного матеріалу.

25. На основі даних про роль наукових організацій у поліпшенні біобезпеки, яка функція з перелічених є найбільш важливою для національних і міжнародних наукових організацій в контексті біобезпеки?

- А. Забезпечити зв'язок і канали взаємодії між наукою і урядом/урядами;
- Б. Забезпечити зв'язок і канали взаємодії між наукою і громадськістю;
- В. Надавати експертну думку з відповідних питань;
- Г. Сприяти розробці нормативних актів проти нецільового використання біології;
- Д. Надавати широку платформу для обговорень питань біобезпеки, об'єднуючи експертів із різних галузей.

26. Які з перелічених тверджень про біобезпеку у світі, що змінюється, є помилковими?

- А. Існує зростаюча стурбованість серед правоохоронних органів, уряду і фахівців системи охорони здоров'я по всьому світу щодо того, що біологічні матеріали можуть бути використані в незаконних цілях;
- Б. Не існує об'єктивної інформації, що вказує на те, що терористичні групи можуть бути зацікавлені у використанні біологічних матеріалів;
- В. Доступ до спеціальних знань і біологічних матеріалів для їх використання в незаконних цілях став набагато простішим через "Darknet" (тіньовий Інтернет);
- Г. Пошук балансу між академічною свободою у вигляді публікацій і безпекою є постійною проблемою, яка може збільшити ризик нецільового використання біологічних матеріалів;
- Д. Загроза біотероризму стала найбільш актуальною після події 11 вересня 2001р.

27. При оцінці розробки біологічних агентів третього покоління можна зробити висновок, що:

- А. Їх застосування у бойових цілях мало ймовірно;
- Б. Вони зробили свій внесок у збільшення спектра загроз, пов'язаних із використанням біологічної зброї;
- В. Пов'язані з цим питання подвійного використання належним чином контролюються поточними політиками і механізмами;
- Г. Вчені мало що можуть зробити для запобігання нецільовому використанню результатів цієї роботи зловмисниками;
- Д. Все перераховане.

28. Який із перелічених нижче варіантів найкраще описує найбільш важливий елемент ефективної правоохоронної системи в галузі забезпечення біобезпеки?

- А. Навчання персоналу правоохоронних органів відповідно до передових практик розслідування біотероризму;
- Б. Забезпечення необхідних заходів фізичної безпеки в лабораторіях із високим рівнем захисту та інших дослідницьких об'єктах;
- В. Впровадження відповідних заходів захисту наукових даних та інформаційної безпеки на спеціальних об'єктах;
- Г. Навчання громадськості з питань запобігання біотероризму;
- Д. Тісна співпраця між національними правоохоронними органами для запобігання розвитку ризиків біобезпеки в світі.

29. Основні компоненти системи біозахисту знайшли відбиття в рекомендаціях:

- А. ВООЗ;
- Б. МОЗ;
- В. НАН;
- Г. УАН;
- Д. АМН.

30. Скільки відомо груп ризиків біологічних об'єктів за ступенем біологічної небезпеки?

- А. 4;
- Б. 6;
- В. 8;
- Г. 10;

Д. 12.

Тема 9. Біологічний тероризм та проблеми біобезпеки використання генетично-модифікованих організмів

1. До спектра біологічних ризиків входять:
 - А. Природні захворювання;
 - Б. Інфекційні захворювання;
 - В. Лабораторні інциденти;
 - Г. Нестача інформації, халатність;
 - Д. Всі відповіді правильні.

2. Застосування небезпечних біологічних агентів для нанесення шкоди життю і здоров'ю людей заради досягнення цілей політичного чи ідеологічного характеру – це:
 - А. Біобезпека;
 - Б. Біозахист;
 - В. Біологічна зброя;
 - Г. Біотероризм;
 - Д. Біоетика.

3. Спеціальні боєприпаси, прилади із засобами доставки, що споряджені біологічними речовинами – це:
 - А. Біобезпека;
 - Б. Біозахист;
 - В. Біологічна зброя;
 - Г. Біотероризм;
 - Д. Біоетика.

4. Скільки великих епідемічних хвиль, викликаних збудниками небезпечних інфекцій пережило людство?
 - А. 2;
 - Б. 4;
 - В. 5;
 - Г. 7;
 - Д. 8.

5. Вкажіть правильне твердження:
 - А. Всі відповіді правильні;
 - Б. Від пандемії грипу (“іспанки”) в 1918 році померло до 50 млн. людей;

В. Близько 50 млн. населення планети уражені ВІЛ/СНІД;
Г. До 300 млн. населення щорічно хворіють на малярію;
Д. Перша пандемія чуми – «чума Юстиніана» (531-580 рр. н. е.) – померло близько 100 млн. людей.

6. Скільки становить за даними ВООЗ у світі смертність від інфекційних захворювань в останні роки?

- А. 500 тис. осіб щорічно;
- Б. 2 млн. осіб щорічно;
- В. 6 млн. осіб щорічно;
- Г. 10 млн. осіб щорічно;
- Д. 14 млн. осіб щорічно.

7. Зазначте властивості біологічної зброї:

- А. Відносно проста у зберіганні й транспортуванні;
- Б. Будь-яке мікробіологічне виробництво можна переобладнати для вироблення великої кількості мікроорганізмів-збудників;
- В. Проста у виготовленні;
- Г. Відносно легко доступна;
- Д. Всі відповіді правильні.

8. Найбільші побоювання пов'язані із загрозою застосування терористами:

- А. Висипного тифу;
- Б. Чуми;
- В. Сибірки;
- Г. Вірусу натуральної віспи;
- Д. Жовтої гарячки.

9. Де офіційно знаходиться вірус натуральної віспи?

- А. Китай;
- Б. Париж, Італія;
- В. США, Росія;
- Г. Японія, Швейцарія;
- Д. Чехія.

10. Хто стоїть на другому місці у списку небезпечних агентів?

- А. Бруцельоз;
- Б. Сибірська виразка;

- В. Чума;
- Г. Висипний тиф;
- Д. Жовта гарячка.

11. Смертність від легеневої форми сибірської виразки досягає:

- А. 100%;
- Б. 75%;
- В. 50 %;
- Г. 30%;
- Д. 15%.

12. Де був один з перших документально зафіксованих епізодів біотероризму з використанням чуми?

- А.У Донецьку;
- Б.У Туреччині;
- В.У Криму;
- Г.У Севастополі;
- Д. У Казахстані.

13. Як може бути використана біологічна зброя у терористичній атаці?

- А. Шляхом розпилення аерозолі;
- Б. Контамінація тварин;
- В. Контамінація води;
- Г. Контамінація продуктів харчування;
- Д. Всі відповіді правильні.

14. Атака з використанням біологічної зброї може бути спрямована:

- А. Лише проти людей;
- Б. На інфікування тварин;
- В. На забруднення навколишнього середовища;
- Г. Проти людей, на інфікування тварин і забруднення сільськогосподарських культур;
- Д. Немає правильної відповіді.

15. Який тероризм являє собою використання біологічних агентів, бактерій або токсинів для масштабного знищення продовольчих, аграрних, біологічних ресурсів будь-якої країни?

- А.Господарчий;
- Б.Аграрний;

В.Водний;
Г.Сільськогосподарський;
Д. Місцевий.

16. Коли проблема забезпечення біологічної безпеки на державному рівні була розглянута у Рішенні Ради національної безпеки і оборони України “Про біологічну безпеку”?

А.2009р.;
Б.2007р.;
В.2005р.;
Г.2002р.;
Д. 2000р.

17. Коли Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) оголосила епідемію катастрофою міжнародного рівня (щодо вірусу Еболи)?

А.8 січня 2013р.;
Б.8 серпня 2015р.;
В.8 серпня 2014р.;
Г.8 січня 2014р.;
Д. 8 серпня 2013р.

18. Вірус Марбурга був вперше виділений в лабораторії з матеріалів від:

А. Мавпи;
Б. Собаки;
В. Кролика;
Г. Кота;
Д. Свині.

19. Вперше проблема забезпечення біологічної безпеки на державному рівні розглянута у Рішенні Ради національної безпеки і оборони України “Про біологічну безпеку” лише у:

А. 2001 році;
Б. 2004 році;
В. 2006 році;
Г. 2009 році;
Д. 2011 році.

20. Починаючи з яких років минулого сторіччя за допомогою методів рекомбінації ДНК був також створений ряд нових більш продуктивних

мікроорганізмів– продуцентів різноманітних біотехнологічних сполук, нових порід свійських тварин та інше:

- А. З 40-х;
- Б. З 60-х;
- В. З 70-х;
- Г. З 80-х;
- Д. З 90-х.

21. Епізоотії - це:

- А. Висока захворюваність серед тварин;
- Б. Розповсюдження інфекційного захворювання рослин на значних територіях;
- В. Епідемії та спалахи інфекційних захворювань людини;
- Г. Диверсії на біологічно небезпечних об'єктах;
- Д. Природні резервуари патогенних мікроорганізмів.

22. У якому році доктор Терри Траавик виявив вірус мозаїки кольорової капусти, що використовується для модифікації зернових рослин, у м'ясі?

- А. У березні 2004 р.;
- Б. У березні 2005 р.;
- В. У березні 2006 р.;
- Г. У березні 2007 р.;
- Д. У березні 2008 р.

23. У якому році учені із Центра контролю за молочними продуктами Мюнхенського Технологічного університету вперше виявили сліди ГМ-організмів у коров'ячому молоці?

- А. У червні 2003 р.;
- Б. У червні 2004 р.;
- В. У червні 2005 р.;
- Г. У червні 2006 р.;
- Д. У червні 2007 р.;

24. Різновидом тероризму є:

- А. Аграрний;
- Б. Біологічний;
- В. Хімічний;
- Г. Політичний;
- Д. Економічний .

25. "Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки" (затверджені Постановою Верховної Ради України), які передбачають реалізацію довгострокових завдань на період до 10-15 років:

- А. Від 5 березня 1995 р.;
- Б. Від 5 березня 1996 р.;
- В. Від 5 березня 1997 р.;
- Г. Від 5 березня 1998 р.4
- Д. Від 5 березня 1999 р.

26. В Україні важливий крок у забезпеченні використання міжнародного досвіду в даній сфері було зроблено, коли було прийнято Закон України "Про приєднання України до Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття":

- А. 12 вересня 2001 року;
- Б. 12 вересня 2002 року;
- В. 12 вересня 2003 року;
- Г. 12 вересня 2004 року;
- Д. 12 вересня 2005 року.

27. На початку 90-х років минулого століття було прийнято ряд директив ЄС щодо використання ЖГЗО, які заклали підвалини "Міжнародних керівних принципів безпеки в галузі біотехнології", що прийняті на Глобальній консультації експертів, призначених урядами держав, у:

- А. Грудні 1994 року;
- Б. Грудні 1995 року;
- В. Грудні 1996 року;
- Г. Грудні 1997 року;
- Д. Грудні 1998 року.

28. Коли був прийнятий Картахенський протокол з біобезпеки (на нараді Конференції Сторін Конвенції про біологічне різноманіття в м. Монреалі) спрямований на забезпечення належного рівня захисту в галузі безпечної передачі, обробки та використання ЖГЗО?

- А. 29 січня 2001 року;
- Б. 29 січня 2002 року;
- В. 29 січня 2003 року;
- Г. 29 січня 2004 року;

Д. 29 січня 2005 року.

29. Як один з найдавніших прикладів використання вірусу віспи в якості зняряддя тероризму, можна привести випадок зараження корінних жителів Америки– індіців натуральною віспою, через інфіковані ковдри хворих людей, які були передані їм на знак дружби білими колоністами в:

А. 1763 році;

Б. 1766 році;

В. 1772 році;

Г. 1775 році;

Д. 1779 році.

30. Останній спалах найважчою легеневою формою чуми був зареєстрований в Індії, на сході штату Химачал-Прадеш:

А. 4 лютого 2001 року;

Б. 4 лютого 2002 року;

В. 4 лютого 2003 року;

Г. 4 лютого 2004 року;

Д. 4 лютого 2005 року.

РОЗДІЛ II. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ

1. Встановіть відповідність між вченим та етапом біоетики, з яким пов'язана його діяльність:

1. I	А. Аристотель;
2. II	Б. Бентам;
3. III	В. Поттер;
4. IV	Г. Авіценна.

2. Встановіть відповідність між вченим та його висловлюванням:

1. «Благо як індивіда, так і суспільства може бути гарантоване тільки готовністю до самовіддачі, що й повинно практикуватися в спілкуванні між людьми»;	А. Бентам
2. «...я раджу, щоб ти не занадто не гуманно поводишся, але щоб звертав увагу на велику кількість засобів (у хворого) і на їхню помірність, а іноді лікував би і даром, вважаючи вдячну пам'ять вище від хвилинної слави»;	Б. Сократ
3. «Бог не винний, і ми є єдиними творцями нашої долі шляхом вибору способу життя»;	В. Платон
4. Розум – це здатність розуміти добро й бажати добра: він є сутністю і душею людини.	Г. Гіппократ

3. Встановіть відповідність між етапом розвитку біоетики і його короткою характеристикою:

1. Медики та знахарі зіставили результати своєї професійної діяльності з моральними поняттями; "дозволено все, що не заборонено";	А. 4
2. Пошук шляхів гуманізації медицини і медико-біологічної науки шляхом зіставлення можливостей медицини і біології з правами людини;	Б. 3
3. Розвитку відомої з часів Аристотеля концепції деонтології як науки про обов'язок і належну поведінку з позицій філософського напрямку "утилітаризм";	В. 2
4. Носями медичних знань стають	Г. 1

священики та ченці, які надають медичну допомогу і керуються принципами релігійної моралі. Формування медичних факультетів університетів.	
---	--

4. Розмістіть наукові праці і давні трактати відповідно до часу їх написання (від найдавніших до найновіших):

1.	А. "Біоетика, міст у майбутнє";
2.	Б. "Нікомахова етика";
3.	В. медичний кодекс царя Хаммурапі;
4.	Г. "Деонтологія або наука про мораль".

5. Встановіть відповідність:

1. принцип автономії	А. цей принцип бере початок з клятви Гіппократа і вимагає мінімізації шкоди, що завдається пацієнтові при медичному втручанні;
2. принцип "Не зашкодь"	Б. передбачає недоторканність психофізичної цілісності людини та використовується у випадках, що загрожують порушенням особистісної ідентичності на підставі втручання у генетичну природу;
3. принцип блага	В. моральний обов'язок робити добро, котрий акцентує обов'язок лікаря здійснювати дії, спрямовані на покращення стану пацієнта;
4. принцип справедливості	Г. цей принцип підкреслює необхідність рівного ставлення до пацієнтів а також справедливого розподілу ресурсів, котрі завжди обмежені, при наданні медичної допомоги;
	Д. індивід має право розпоряджатися своїм здоров'ям та благополуччям, навіть відмовлятися від лікування, за умови, що це буде вартувати йому життя; цей принцип має антипатерналістську (антипідклучальну) спрямованість, на ньому ґрунтується концепція "інформованої згоди".

6. Встановіть відповідність:

1. Медико-біологічні дослідження	А. науково-дослідницька робота, метою якої є будь-яке дослідження за участю людини як суб'єкта дослідження, призначене для
----------------------------------	--

	виявлення або підтвердження клінічних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та/або інших ефектів;
2. Клінічні дослідження	Б. вивчення матеріальних носіїв спадкової інформації – генів, а також закономірностей її збереження і передачі нащадкам; дослідження залежності проявів спадкової інформації у фенотипі від певних умов довкілля;
3. Генетичні дослідження	В. вивчення, які визначають характер та вираженість можливої шкідливої дії ЛП на організм експериментальних тварин шляхом вивчення гострої токсичності при одноразовому введенні, токсичності при повторних введеннях (підгострої, субхронічної та хронічної);
4. Токсикологічні дослідження	Г. науково-дослідна діяльність, метою якої є врятування життя, поліпшення або відновлення здоров'я конкретного пацієнта, спрямована на поліпшення громадського здоров'я та медицини загалом, яку проводять кваліфіковані науковці;
	Д. дослідницькі процедури та операції з визначення нешкідливості та специфічної активності з метою одержання дозволу на їх клінічні випробування з подальшим упровадженням препарату в промислове виробництво та медичну практику.

7. Встановіть відповідність між терміном та його визначенням.

1. Екстракорпоральне запліднення	А. Репродуктивна технологія, за якої жінка добровільно погоджується завагітніти з метою виносити і народити біологічно чужу їй дитину;
2. Сурогатне материнство	Б. процес, у ході якого яйцеклітини запліднюються поза межами організму, в лабораторних умовах, використовуючи спеціальні середовища;
3. Трансплантація	В. процес переривання вагітності впродовж перших її 22 тижнів;
4. Аборт	Г. пересадка реципієнту органу або тканини, взятих у донора.

8. Встановіть відповідність між роком та подією яка відбулася.

1.1936	А. виданий наказ МОЗ СРСР за №1342 про
--------	--

	переривання вагітності за соціальними показаннями;
2. 1955	Б. у СРСР був прийнятий Указ « Про скасування заборони абортів»;
3. 1987	В. була прийнята постанова, що забороняла аборти.

9. Встановіть відповідність між абортom та його потенційними причинами.

1. «терапевтичний» аборт	А. індивідуальні ситуації, при яких народження дитини негативно відіб'ється на благополуччі жінки;
2. «євгенічний» аборт	Б. вагітна надто молодого або літнього віку; вагітність у разі згвалтування та інше;
3. аборт за соціальними причинами	В. ймовірність тяжкохворої дитини або з небажаними показаннями та порушеннями;
4. аборт з метою контрацепції	Г. є загроза життю або здоров'ю матері.

11. Встановіть відповідність між назвою групи ризику та їхньою оцінкою:

1. Відсутність або низька індивідуальна і суспільна небезпека;	А. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
2. Помірна індивідуальна небезпека, низька суспільна небезпека;	Б. Ефективних заходів у більшості випадків не існує;
3. Високий індивідуальний і низький суспільний ризик;	В. Мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;
4. Високий індивідуальний і громадський ризик.	Г. Патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища;
	Д. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин.

11. Встановіть відповідність між рівнями біобезпеки та їхніми характеристиками:

1. Перший рівень біобезпеки	А. необхідний для роботи з небезпечними та екзотичними агентами, які становлять високий індивідуальний ризик передачі лабораторних інфекцій шляхом аерозолів агентів, що викликають важкі та смертельні хвороби у людей і для яких немає вакцин або інших доступних методів лікування;
2. Другий рівень біобезпеки	Б. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
3. Третій рівень біобезпеки	В. це рівень запобігання поширенню інфекційних агентів, який вимагає тільки ретельного виконання стандартних запобіжних заходів;
4. Четвертий рівень біобезпеки	Г. рекомендується для лабораторій, які проводять роботи з більш небезпечними біологічними об'єктами, що належать до групи помірного ризику і викликають у людини захворювання середньої тяжкості;
	Д. стосується клінічних, діагностичних, викладацьких, наукових або виробничих об'єктів, у яких робота виконується з місцевими або екзотичними агентами, які можуть викликати серйозні або летальні захворювання після інгаляції.

12. Встановіть відповідність між категоріями рівня ризику приміщення та їхньою характеристикою:

1. BSL-4	А. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами IV групи патогенності;
2. BSL-3	Б. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами VI групи патогенності;
3. BSL-2	В. приміщення, в яких проводять роботи з мікроорганізмами I групи патогенності;
4. BSL-1	Г. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами III і IV груп патогенності;
	Д. приміщення лабораторій, де проводять роботи зі збудниками II групи патогенності;

13. Встановіть правильну відповідність між боксами біологічної безпеки та їхньою характеристикою :

1. Бокс біологічної безпеки I класу захисту	А. забезпечення максимального первинного рівня захисту продукту, персоналу та навколишнього середовища при роботі з агентами і мікроорганізмами I і II груп патогенності;
2. Бокс біологічної безпеки класу II	Б. бокс із переднім вікном, через яке оператор може виконувати маніпуляції всередині боксу, сконструйований таким чином, щоб забезпечити захист оператора, при цьому ризик забруднення продукту і перехресної контамінації є низьким;
3. Бокс біологічної безпеки класу III	В. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
	Г. бокс із переднім вікном, через яке оператор може проводити маніпуляції всередині боксу, сконструйований таким чином, щоб забезпечити захист оператора.

14. Встановіть відповідність між біологічних об'єктів за ступенем біологічної небезпеки

1. №1	А. Патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища;
2. №2	Б. мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;
3. №3	В. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин, але, як правило, не поширюється від хворого до здорового
4. №4	Г. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано.
	Д. фототрофні бактерії, які здійснюють кисневий фотосинтез.

15. Встановіть відповідність між термінами та їх характеристикою

1. Біобезпека	А. попередження, зменшення та елімінація впливу небезпечних біологічних чинників (агентів) на людей, тварин, рослин та навколишнє середовище;
2. Біозахист	Б. заходи, спрямовані на попередження втрати, викрадання або використання з небезпечною метою (біотероризм) мікроорганізмів, біологічних матеріалів

	(біоагентів, або інформації;
3. Біоризик	В. негативний вплив біологічних патогенів будь-якого рівня;
4. Біологічна небезпека	Г. поєднання ймовірності виникнення шкідливого впливу і ступеня шкідливого впливу в тих випадках, коли джерелом такого впливу є біологічний агент або токсин;
	Д. стан середовища життєдіяльності людини, при якому відсутній негативний вплив його чинників.

16. Встановіть відповідність між термінами та їх характеристикою

1. Фізичний захист	А. діяльність у сфері використання ядерної енергії, спрямована на забезпечення захищеності ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання та на зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї;
2. Мікробіологічна техніка	Б. метод діагностики, що використовуються як інструмент дослідження в молекулярній біології;
3. Лабораторне устаткування	В. обладнання лабораторій, яке дозволяє аналізувати, робити вимірювання, моделювати технологічні процеси в реальних умовах;
4. Біологічна безпека	Г. стан середовища життєдіяльності людини, при якому відсутній негативний вплив його чинників;
	Д. негативний вплив біологічних патогенів будь-якого рівня.

17. Встановіть відповідність між термінами та їх характеристикою

1. Вражаючі фактори	А. продукти життєдіяльності мікроорганізмів (токсини, ферменти, біорегулятори білкової природи, суперантигени, міні антитіла;
2. “Нові” патогени	Б. викликають небезпечні та особливо небезпечні інфекції, в т. ч. природно-вогнищеві, спонтанні;
3. Збудники паразитарних захворювань	В. виникають із непатогенних і патогенних штамів мікроорганізмів у результаті мутагенезу під впливом природних і антропогенних факторів;
4. Пріони	Г. інфекційні агенти, що складаються з білків і не містять нуклеїнових кислот;
	Д. група мікроорганізмів, яка відрізняється від прокаріотів і еукаріотів малими розмірами.

18. Встановіть відповідність

1. оптимальні умови і характер праці;	А. 1 ступінь
2. умови і характер праці, що викликають стійкі	Б. 2 ступінь

функціональні порушення, зростання захворюваності з тимчасовою втратою працездатності;	
3. умови і характер праці з підвищеною небезпекою розвитку професійних захворювань;	В. 3 ступінь
4. умови і характер праці, що викликають функціональні порушення, які при ранньому виявленні та припиненні впливу мають оборотний характер.	Г. I клас
	Д. II клас

19. Встановіть відповідність між видами ризику та їхньою характеристикою:

1. Харчові ризики	А. Ризики непередбачених змін нецільових властивостей і ознак модифікованих сортів, пов'язані з плейотропною дією введеного гена;
2. Екологічні ризики	Б. збільшення сортової розмаїтості сільськогосподарських культур внаслідок масового застосування ГМО;
3. Агротехнічні ризики	В. безпосередня дія токсичних і алергенних трансгенних білків ГМО; Ризики, опосередковані плейотропною дією трансгенних білків на метаболізм рослин;
	Г. зниження сортової розмаїтості сільськогосподарських культур внаслідок масового застосування ГМО, отриманих з обмеженого набору батьківських сортів.

20. Встановіть відповідність між класами продуктів безпеки та їхньою характеристикою:

1. I клас	А. повна невідповідність традиційним аналогам;
2. II клас	Б. не виявлено певні відмінності;
3. III клас	В. якщо в результаті оцінки композиційної еквівалентності не виявляють відмінностей між ГМ-харчовою продукцією й традиційними аналогами. Продукцію пропонують вважати цілком нешкідливою для здоров'я;
	Г. виявлено певні відмінності.

21. Встановіть відповідність між роками та видами пандемій які виникли:

1. 531-580 pp. н. е.	А. 7-а пандемія холери;
2. 1347–1407 pp.	Б. перша пандемія чуми– «чума Юстиніана»;
3. 1918 рік	В. пандемія грипу(“іспанки”);
4. з1961 по2005 p.	Г. ВІЛ/СНІД;

	Д. друга пандемія чуми– «чорна смерть».
--	---

22. Встановіть відповідність між назвою принципу та її характеристикою.

1.Рутинне вилучення	А. Потенційний донор ще за життя погодився бути донором;
2.Принцип презумпції згоди	Б. тіло після смерті стає власністю держави;
3. Принцип презумпції незгоди	В. особа не давала згоди на вилучення власних органів після смерті.

23. Встановіть відповідність між датою та подією яка відбувалася.

1. 1951р.	А. російський хірург перший у Росії провів пересадку серця;
2. 1967р.	Б. вперше пересаджено орган, вирощений із стовбурових клітин;
3. 1987р.	В. детально розроблено пересадку донорського серця собаці;
4. 2008р.	Г. вперше здійснено успішну трансплантацію серця людині.

24. Встановіть відповідність між вченими та їх досягненнями.

1. Алексіс Каррель	А. перший у Росії провів пересадку серця;
2. Ю. Ю. Вороний	Б. основоположник експериментальної трансплантології життєво важливих органів;
3. В. П. Деміхов	В. основоположник радянської трансплантології;
4. В. І. Шумаков	Г. виконав першу трансплантацію органа від людини до людини.

25. Встановіть відповідність між поняттями та їх визначенням.

1.Генна терапія	А. комплекс діагностичних заходів у вагітних для виявлення аномалій розвитку й певних ознак (маркерів патології плода);
2. Генетичний скринінг	Б. заміна дефектних генів нормальними;
3. Фетальна терапія	В. діагностичні процедури, що використовуються в ході обстеження вагітної для виявлення генетичних чи яких-небудь інших аномалій розвитку плоду;
4.Пренатальна діагностика	Г. метод лікування,полягає у введенні препаратів виготовлених на основі клітин та тканин ембріонного походження в організм людини методом ін'єкції чи хірургічної операції.

26. Встановіть відповідність між датою і подією.

1. 11 листопада 1997 р	А. відбулася нарада ВООЗ «Етичні дослідження в медичній генетиці»;
2. 1996 р	Б. прийнято «Конвенцію про права людини і біомедицину»;
3. 4 квітня 1997 р	В. прийнята «Загальна декларація про геном людини і про права людини»;
4. 15-16 грудня 1997 р	Г. набув чинності федеральний закон "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності".

27. Встановіть відповідність між особами та їх досягненнями.

1. І. Павлов	А. створив першого генетично модифікованого ссавця;
2. Рудольф Яніш	Б. «батько вівісекції» практикував розтини свиней і кіз;
3. Генрі Берг	В. використовував собак для вивчення умовних рефлексів;
4. Гален	Г. заснував «Американське товариство з запобігання жорстокості до тварин».

28. Встановіть відповідність між датами та подіями, які відбувалися.

1. 1880 р.	А. була виведена перша генетично-модифікована трансгенна мавпа;
2. 1822 р.	Б. Британський парламент прийняв перший закон на захист тварин;
3. 2001 р.	В. народилася овечка Доллі (перший клонований з соматичної клітини ссавець);
4. 1996 р.	Г. Луї Пастер довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку у вівці.

29. Встановіть відповідність між принципами трьох R та їх характеристиками:

1. Refinement	А. заміна високоорганізованих тварин на низькоорганізовані або застосування альтернативних методів;
2. Reduction	Б. поліпшення, гуманізація поводження з тваринами під час підготовки і проведення експерименту;
3. Replacement	В. скорочення кількості використовуваних тварин.

30. Встановіть відповідність між групою ризику та його оцінкою.

1. Відсутність або низька індивідуальна і суспільна небезпека	А. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин, але, як правило, не поширюється від хворого до здорового;
2. Помірна індивідуальна	Б. мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;

небезпека, низька суспільна небезпека	
3. Високий індивідуальний і низький суспільний ризик	В. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
4. Високий індивідуальний і громадський ризик	Г. патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища.

31. Встановіть відповідність між класами умов і характеру праці та їх характеристикою.

1. I клас	А. шкідливі і небезпечні умови і характер праці;
2. II клас	Б. допустимі умови, за яких рівень небезпечних і шкідливих виробничих факторів не перевищує встановлених гігієнічних нормативів на робочих місцях;
3. III клас	В. оптимальні умови і характер праці.

32. Встановіть відповідність між рівнями біобезпеки та приміщеннями.

1. BSL-1	А. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами III і IV груп патогенності;
2. BSL-2	Б. приміщення, в яких проводять роботи з мікроорганізмами I групи патогенності;
3. BSL-3	В. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами IV групи патогенності;
4. BSL-4	Г. приміщення лабораторій, де проводять роботи зі збудниками II групи патогенності.

33. Встановіть відповідність між принципами в медичній біоетиці та їх значенням

1. Принцип поваги автономії	А. Відповідно до цього принципу, будь-яке медичне втручання (у тому числі й залучення людини як випробуваного в біомедичному дослідженні) повинне як обов'язкову умову включати спеціальну процедуру одержання добровільної згоди пацієнта або випробуваного на основі адекватного інформування про мету передбачуваного втручання;
2. Принцип правдивості	Б. захищає й економічні інтереси пацієнтів;
3. Принцип інформованої згоди	В. природним образом обмежується відносно тих, хто не може діяти автономно — дітей до 15 років, пацієнтів із психічними захворюваннями, тих, хто

	знаходиться в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, та ін.;
4. Принцип конфіденційності	Г. є формальним або деонтологічним моральним принципом, який стверджує, що дії або правила є морально вірними, якщо вони спрямовані на надання правдивої інформації і мають за мету уникнути нечесності у взаєминах.

34. Встановіть відповідність між терміном та його визначенням

1. Клітина	А. структурно-функціональна одиниця всіх живих організмів, для якої характерний власний метаболізм та здатність до самовідтворення;
2. Тканина	Б. називається частина організму людини, яка має певну форму, будову, положення в організмі та виконує одну або декілька функцій;
3. Орган	В. будь-яка жива особина, рослина чи тварина;
4. Організм	Г. група клітин, подібних за будовою ,котрі пов'язані між собою структурно і функціонально.

35. Встановіть відповідність між терміном та його визначенням

1.Профілактика	А. комплекс медичних, санітарно-технічних, гігієнічних, педагогічних та соціально-економічних заходів, спрямованих на попередження захворювань та усунення факторів ризику;
2. Діагностика	Б. процес, метою якого є усунення симптомів і проявів того чи іншого захворювання, полегшення патологічного стану або іншого порушення життєдіяльності, нормалізація порушених процесів та одужання, відновлення здоров'я;
3.Лікування	В. галузь медичної науки, яка вивчає механізм дії фізичних лікувальних чинників, обґрунтовує та створює технології відновлювального лікування;
4. Реабілітація	Г. розділ клінічної медицини, що вивчає зміст, методи та послідовні ступені процесу розпізнавання хвороб або особливих фізіологічних станів.

36. Встановіть відповідність між історичними моделями моральної медицина та їх значеннями

1. Модель Гіппократа	А. У основі даної моделі лежить принцип «дотримання боргу». Вона базується на строгому виконанні розпоряджень морального порядку, дотримання деякого набору правил, встановлюваних медичним співтовариством, соціумом, а також власним розумом і волею лікаря для обов'язкового
----------------------	---

	виконання;
2. Модель Парацельса	Б. в моделі основне значення набуває патерналізму - емоційний і духовний контакт лікаря з пацієнтом, на основі якого і будується весь лікувальний процес;
3. Деонтологічна модель	В. сучасна медицина, біологія, генетика і відповідні біомедичні технології впритул підійшли до проблеми прогнозування і управління спадковістю, до проблеми життя і смерті організму, контролю функцій людського організму на тканинному, клітинному і субклітинному рівні;
4. Біоетика	Г. принципи лікування, закладена «батьком медицина», лежать у витоків лікарської етики як такий. У своїй знаменитій «Клятві», автор сформулював обов'язки лікаря перед пацієнтом.

37. Встановіть відповідність між моделями моральної медицини в сучасному суспільстві та їх значенням:

1. Модель «технічного» типу.	А. Саме у цій моделі взаємна довіра грає вирішальну роль. Ознаки співтовариства, рухомого загальними інтересами, виникли в русі в захист здоров'я в безкоштовних клініках, проте, етнічні, класові, економічні і ціннісні відмінності між людьми роблять принцип загальних інтересів, необхідних для моделі колегіального типу, важко реалізованим;
2. Модель сакрального типу.	Б. основний моральний принцип, який виражає традицію цієї моделі свідчить: «Надаючи пацієнтові допомогу, не нанеси йому шкоди». У класичній літературі по медичній соціології у відносинах між лікарем і пацієнтом завжди вживаються образи батька і дитяти;
3. Модель колегіального типу.	В. в моделі у пацієнта є законні підстави вірити, що вихідна система цінностей, використовувана при ухваленні медичних рішень, базується на системі цінностей самого пацієнта, а безліч різних рішень, які лікар повинен приймати щодня при наданні допомозі пацієнтам, здійснюватиметься відповідно до ціннісних ідеалів хворого;
4. Модель контрактного типу	Г. учений не може бути вище за загальнолюдські цінності. Лікар в процесі ухвалення рішення не може уникнути думок морального і іншого ціннісного характеру.

38. Завдання на встановлення відповідності:

1 Клонування	А. Точна копія повної або частини макромолекули —
--------------	---

	носія інформації (звичайно ДНК);
2 Клон	Б. процес одержання генетично ідентичного потомства шляхом нестатевого розмноження;
3 Клонування людини	В. створення генетично ідентичної копії людини;
4 Терапевтичне клонування	Г. це клонування людини передбачає, що розвиток ембріону закінчується через 14 днів, використовується для отримання стовбурових клітин з ембріону;
	Д. це клонування передбачає, що індивід, який народився у результаті клонування повинен отримати ім'я, громадянські права, освіту, виховання, тобто все те, що отримують інші повноправні громадяни держави.

39. Встановіть відповідність між етапами:

1. I етап	А. етап становлення морального кодексу медичних професіоналів пов'язаний з виникненням і поширенням монотеїстичних релігій – буддизму, іудаїзму, християнства, ісламу;
2. II етап	Б. етап розвитку і формування медичної етики – біоетики;
3. III етап	В. етап історії медичної етики;
4. IV етап	Г. деонтологічний етап розвитку медичної етики.

40. Встановіть відповідність між вченим та роками його життя:

1. Платон	А. 469-399 рр. до н.е;
2. Арістотель	Б. 427-347 рр. до н.е.;
3. Гіпократ	В. 384-322 рр. до н.е.;
4. Сократ	Г. 460-377 рр. до н.е.

41. Встановіть відповідність між працями вчених:

1. Платон	А. «Філософські бесіди»;
2. Арістотель	Б. «Клятва Гіпократа»;
3. Гіпократ	В. «Апологія Сократа»;
4. Сократ	Г. «Нікомахова етика».

42. Встановіть відповідність між висловами вчених:

1.Платон	А. «Насолодження спілкуванням- головний признак дружби»;
2.Арістотель	Б. «Будьте тим , ким хочете бути»;
3.Гіпократ	В. «Кожний відповідає за власний вибір»;
4.Сократ	Г. «Лікар-філософ подібний до Бога».

43.Встановіть відповідність між термінами та визначеннями до них:

1.Біологічна етика	А. галузь етичної науки, яка досліджує об'єктивні основи, сутність, специфіку,структуру й основні функції моралі працівників медичної сфери діяльності;
2.Етика	Б. система поглядів, уявлень, норм, оцінок що регулюють поведінку людей; одна з форм суспільної свідомості;
3.Медична етика	В. сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини з духовністю та етичними принципами;
4.Мораль	Г. наука про призначення і сенс життя, про моральні принципи і норми поведінки людини.

44.Встановити правильну відповідність між роками та подіями які відбулися:

1.Клонування ссавця;	А. 1997р.
2. закон заборони клонування людини;	Б. 1998р.
3. клонування людських ембріонів;	В.1990р.
4.захист ембріонів.	Г. 2002р.

45.Встановіть відповідність між принципами та їх значенням:

1. «Не нашкодь»	А. компетентний дорослий пацієнт має моральне й юридичне право не піддаватися медичному втручанню;
2. Правдивості	Б. є важливою умовою захисту соціального статусу пацієнта;
3.Інформованої згоди	В. в принципі вбачають сутність лікарської етики Гіппократа;
4.Конфіденційності	Г. є формальним або деонтологічним моральним принципом, який стверджує, що дії або правила є морально вірними, якщо вони спрямовані на

	надання правдивої інформації і мають за мету уникнути нечесності у взаєминах.
--	---

46. Встановіть відповідність між розголошенням лікарської таємниці та віком і станом хворого:

1. Дозволяється	А. психічно неврівноважена людина;
2. Не дозволяється	Б. психічно врівноважена людина;
3. Дозволяється	В. неповнолітній менше 15 років;
4. Не дозволяється	Г. неповнолітній старше 15 років.

47. Встановіть відповідність між роками та подіями?

1. 1965	А. доктрина і поняття інформованої згоди були оформлені в юридичному відношенні;
2. 60-70	Б. принципи правдивості й інформованої згоди закріплені в "Декларації про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі";
3. 1972	В. запроваджено клятву Гіппократа;
4. 1994	Г. об'єктом судових розглядів стала практика отримання інформованої згоди на проведення медичних втручань, а також на участь людини у проведенні медичних досліджень.

48. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1. Косма і Даміан	А. Один із основоположників радянської трансплантології;
2. Алексіс Каррель	Б. виконав першу трансплантацію органа від людини до людини;
3. Ю. Ю. Вороний	В. основоположник експериментальної трансплатології життєво важливих органів;
4. В. П. Деміхов	Г. заміна враженої гангреною ноги паламаря ногою чоловіка, який помер незадовго перед цим;
	Д. засновник медицини.

49. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1.Крістіан Барнард	А.вперше в світі здійснив успішну трансплантацію серця людини;
2.Валерій Іванович Шумаков	Б. першим провів пересадку серця у Росії;
3.Паоло Макіаріні	В. вперше провів пересадку людського органу, вирощеного із стовбурових клітин;
4.В. П. Деміхов	Г. один із основоположників радянської трансплантації;
	Д.заміна враженої гангреною ноги паламаря ногою чоловіка, який помер незадовго перед цим.

50.Встановіть відповідність між терміном та його визначенням.

1.Клонування	А. нездатність зрілого організму давати потомство;
2.Клон	Б. процес, в ході якого яйцеклітини запліднюються спермою поза межами організму;
3. Штучне запліднення	В. організм, який вирощений штучно і є повністю копією тієї людини, чії гени були задіяні при цьому;
4. Безпліддя	Г. процес одержання генетично ідентичного потомства нестатевого розмноження;
	Д.процес одержання генетично ідентичного потомства статевого розмноження.

51.Встановіть відповідність між роком та подією, що відбулася.

1.1997 р.	А.світове співтовариство було поставлено перед фактом успішного клонування ссавця, для чого виколистовувалися ядра соматичних клітин;
2. 4 квітня 1997 р.	Б.прийняття Конвенції про права людини і біомедицину;
3. 15січня 1998 р.	В.підписано «Протокол про заборону клонування людини»;
4.1990 р.	Г.федеральний закон ФРН на захист ембріонів називає злочином створення ембріона, генетично ідентичного до іншої живої або мертвої людини;
	Д.британська держава дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень.

52.Встановіть відповідність між роком та подією.

1.Прийняття ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»;	А.1990 році
2.прийняття «Загальної декларації про геном людини і про права людини»;	Б.4 квітня 1997 році
3.прийняття «Конвенції про захист прав і гідності людини у зв'язку із застосуванням досягнень біології і медицини»;	В.11 листопада 1997 році
4.доктором У.Френч Андерсоном була зроблена перша спроба генотерапії для лікування важкого комбінованого імунодефіциту у трирічної дівчинки Ашанті де Сілва.	Г.15-16 грудня 1997 році
	Д. 10-14 квітня 1998 році

53.Встановіть відповідність між захворювання та кількісним розподілом хвороби.

1.Рак;	А.2351
2.інфекційне захворювання;	Б.408
3.моногенне захворювання;	В.309
4.захворювання судин.	Г.59
	Д.25

54.Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1.Арістотель	А. Зробив величезний вклад у розробки хірургії;
2.Гален	Б. довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку вівці;
3. Ібн Зухр	В. відпрацьовував методи хірургії на тваринах;
4.Луї Пастер	Г.практикував розтини свиней і кіз;
	Д. один з перших провів досліди на живих тваринах.

55.Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1.І.Павлов	А. Використовував собак для вивчення умовних рефлексів;
2.Рудольф Яніш	Б. створив першого генетично модифікованого савця;
3.Генрі Берг	В. заснував «Американське товариство з запобігання жорстокості до тварин»;

4. Арістотель	Г. один з перших провів досліди на живих тваринах;
	Д. довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку вівці.

56. Встановіть відповідність між процентом та препаратом, що перейшли на етап клінічних досліджень.

1. 11%	А. Препарат для лікування захворювань дихальної системи;
2. 14%	Б. кардіологічний препарат;
3. 15%	В. препарат для лікування захворювань ЦНВ;
4. 20%	Г. препарат для лікування порушень обміну речовин;
	Д. онкологічний препарат.

57. Встановіть відповідність між процентом та препаратом, що перейшли на етап клінічних досліджень.

1. 40%	А. антибіотики;
2. 27%	Б. онкологічні препарати;
3. 20%	В. препарат для лікування захворювань дихальної системи;
4. 15%	Г. кардіологічний препарат;
	Д. препарат для лікування порушень обміну речовин.

58. Установіть відповідність між датою та подією:

1. 15 січня 1998 р.	А. "Протокол про заборону клонування людини";
2. 4 квітня 1997 р.	Б. було введено 5-літній мораторій на державне фінансування програм, пов'язаних з експериментами на людських ембріонах, у тому числі з їх клонуванням;
3. 1999 р.	В. конвенція про права людини і біомедицину;
4. 1996 р.	Г. закон "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності."

59. Установіть відповідність між подією та країною якої це стосується:

А. Великобританія	1. прийнято закон "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності";
-------------------	--

Б.російська федерація	2. "здійснювати злиття клітинних ядер людського ембріона з ядрами, 67 виділеними з клітин тканин іншої людини, ембріона або утробного плоду в наступні стадії його розвитку забороняється";
В. Данія	3. дослідження в галузі клонування людини заборонені Актом про систему наукових комітетів з етики і керування біомедичними дослідницькими проектами;
Г. Японія	4. було проведено клонування корів з використанням ядер епітеліальних клітин, які містяться в молозиві.

60. Установіть відповідність між датою та подією:

1. 2001 р.	А. Палата лордів задовольнила апеляцію уряду і скасувала рішення суду, що виводить клонування за рамки дії Акта про людське зачаття й ембріологію;
2. 1999 р.	Б. британська державна організація HFEA (Human Fertilisation and Embryology Authority) дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень;
3. 2002 р.	В. за рекомендацією Національної консультативної комісії з біоетики США . було введено 5- літній мораторій на державне фінансування програм, пов'язаних з експериментами на людських ембріонах, у тому числі з їх клонуванням;
4. 2004 р.	Г. в США було відновлено державне фінансування досліджень у галузі використання людських ембріонів з медичною метою.

61. Встановіть відповідність між етапом розвитку біоетики та характеристикою:

1. I етап	А. етап розвитку медичної етики умовно датується 1834 роком – часом публікації книги англійського філософа і правознавця І. Бентама (1748-1832. "Деонтологія або наука про мораль";
2. II етап	Б. У цей самий період, коли первісна людська спільнота перетворилася на родову громаду і зайнялася виробництвом, почала формуватися медицина;
3. III етап	В. етап історичного розвитку, зумовлений рівнем досягнутих цивілізацією незворотних змін балансу стосунків "людина – природа";
4. IV етап	Г. становлення морального кодексу медичних професіоналів пов'язаний з виникненням і поширенням монотеїстичних релігій – буддизму, іудаїзму, християнства, ісламу;
	Д. Поттера, що став основоположником нової науки – біоетики – і визначив її як "шлях до виживання", як "міст

у майбутнє".

62. Встановіть відповідність між принципом біоетики та характеристикою:

1. принцип автономії	А. цей принцип підкреслює необхідність рівного ставлення до пацієнтів а також справедливого розподілу ресурсів, котрі завжди обмежені, при наданні медичної допомоги;
2. принцип блага	Б. передбачає недоторканність психофізичної цілісності людини та використовується у випадках, що загрожують порушенням особистісної ідентичності на підставі втручання у генетичну природу;
3. принцип справедливості	В. моральний обов'язок робити добро, котрий акцентує обов'язок лікаря здійснювати дії, спрямовані на покращення стану пацієнта;
4. принцип уразливості	Г. індивід має право розпоряджатися своїм здоров'ям та благополуччям, навіть відмовлятися від лікування, за умови, що це буде вартувати йому життя;
	Д. передбачає відповідальне ставлення до людського життя, усвідомлення того, що воно є конечним і тендітним.

63. Встановіть відповідність між вченими та їх внеском в розвиток біоетики (III етап)

1. І. Бентам	А. Заслуга полягає в розвитку відомої з часів Арістотеля концепції деонтології як науки про обов'язок і належну поведінку з позицій філософського напрямку «утилітаризм»;
2. Д. Мілль	Б. Стверджував що ідеологічна спрямованість утилітаризму полягає у «даруванні найвищого щастя найбільшому числу людей», зменшенні до мінімуму страждань і болю, розширенні сфери особистої свободи для більшості;
3. І. Кант	В. Основним принципом надзвичайно складної етичної системи є «категоричний імператив». Категоричний імператив визначав вчинки, що служать гуманності як до себе, так і до інших людей, і які «не повинні бути просто засобами досягнення, але завжди водночас мають бути метою»;
4. В. Роче	Г. Запропонував поняття «prima fades (умовних)» зобов'язань. стверджував, що не існує арбітра відносно визначень їхньої пріоритетності в кожному конкретному випадку. За твердженням, коли виникає конфлікт двох (або більше) умовних зобов'язань, перевага надається на підставі

	аналізу конкретних обставин.
--	------------------------------

64. Встановіть відповідність між вченим та його внеском в розвиток біоетики (I етап):

1. Сократ	А. Засновник античної етики;
2. Асклепій	Б. основоположником знаменитої медичної школи, випускником якої був грецький лікар Гіппократ II Великий Косський;
3. Гіпократ	В. наполягав, що лікування повинно бути різновидом наукової діяльності, заснованої на спостереженні за перебігом хвороби й оцінюванні ефективності спроб лікування;
4. Хаммурат	Г. автор першого медичного кодексу;
	Д. розрізняв чотири основні чесноти – мудрість, мужність, розсудливість, справедливість;

65. Становленню і розвитку біоетики сприяло розроблення різних теорій, встановіть відповідність між теорією та її визначенням.

1.Принципіалізм	А. твердження, яке сприймається як головне, важливе, суттєве, неодмінне або, принаймні, бажане. У повсякденному житті принципами називають внутрішні переконання людини, ті практичні, моральні та теоретичні засади, якими вона керується в житті, в різних сферах діяльності;
2.Ліберальна етика	Б.філософська, політична та економічна теорія, а також ідеологія, яка виходить з положення про те, що індивідуальні свободи людини є правовим базисом суспільства та економічного ладу;
3.Утилітаризм	В. Ідеалістичне філософсько-етичне вчення, в основі якого лежить оцінювання речей, предметів, процесів, явищ з точки зору їх корисності, можливості їх використання для досягнення цілей і задоволення потреб; зародилося у Великій Британії в XIX ст.; пізніше розвинене економістами австрійської школи у вигляді теорії корисності;
4.Соцібіологія	Г. система поглядів на громадське життя, заснована на законах еволюції органічної природи;
	Д. дисципліна, що вивчає найбільш загальні суттєві характеристики і фундаментальні принципи реальності і пізнання, буття людини, відносини людини і світу, про найзагальніші суттєві характеристики людського ставлення до природи, суспільства та духовного життя у всіх його основних проявах.

66. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1. Косма і Даміан	А. Один із основоположників радянської трансплантології;
2. Алексіс Каррель	Б. виконав першу трансплантацію органа від людини до людини;
3. Ю. Ю. Вороний	В. основоположник експериментальної трансплатології життєво важливих органів;
4. В. П. Деміхов	Г. заміна враженої гангреною ноги паламаря ногою чоловіка, який помер незадовго перед цим;
	Д. засновник медицини.

67. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1. Крістіан Барнард	А. Вперше в світі здійснив успішну трансплантацію серця людини.
2. Валерій Іванович Шумаков	Б. першим провів пересадку серця у Росії;
3. Паоло Макіаріні	В. вперше провів пересадку людського органу, вирощеного із стовбурових клітин;
4. В. П. Деміхов	Г. один із основоположників радянської трансплантації;
	Д. заміна враженої гангреною ноги паламаря ногою чоловіка, який помер незадовго перед цим.

68. Встановіть відповідність між роком та подією.

1. Прийняття ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»;	А. 1990 році
2. прийняття «Загальної декларації про геном людини і про права людини»	Б. 4 квітня 1997 році
3. прийняття «Конвенції про захист прав і гідності людини у зв'язку із застосуванням досягнень біології і медицини»;	В. 11 листопада 1997 році
4. доктором У. Френч Андерсоном була зроблена перша спроба генотерапії для лікування важкого комбінованого імунodefіциту у трирічній дівчинки Ашанті де Сілва.	Г. 15-16 грудня 1997 році

69. Встановіть відповідність між захворювання та кількісним розподілом хвороби.

1. Рак;	А. 2351
2. інфекційне захворювання;	Б. 408
3. моногенне захворювання;	В. 309
4. захворювання судин.	Г. 59
	Д. 25

70. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1. Арістотель	А. Зробив велечезний вклад у розробки хірургії;
2. Гален	Б. довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку вівці;
3. Ібн Зухр	В. відпрацьовував методи хірургії на тваринах;
4. Луї Пастер	Г. практикував розтини свиней і кіз;
	Д. один з перших провів досліди на живих тваринах.

71. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням.

1. І. Павлов	А. Використовував собак для вивчення умовних рефлексів;
2. Рудольф Яніш	Б. створив першого генетично модифікованого савця;
3. Генрі Берг	В. Заснував «Американське товариство з запобігання жорстокості до тварин»;
4. Арістотель	Г. Один з перших провів досліди на живих тваринах;
	Д. Довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку вівці.

72. Встановіть відповідність між процентом та препаратом, що перейшли на етап клінічних досліджень.

1. 11%	А. Препарат для лікування захворювань дихальної системи;
2. 14%	Б. кардіологічний препарат;
3. 15%	В. препарат для лікування захворювань ЦНВ;
4. 20%	Г. препарат для лікування порушень обміну речовин;
	Д. онкологічний препарат.

73. Встановіть відповідність між процентом та препаратом, що перейшли на етап клінічних досліджень.

1. 40%	А. Антибіотики;
--------	-----------------

2. 27%	Б. онкологічні препарати;
3. 20%	В. препарат для лікування захворювань дихальної системи;
4. 15%	Г. кардіологічний препарат;
	Д. препарат для лікування порушень обміну речовин.

74. Встановіть відповідність між групою ризику та назвою.

1. I	А. Дуже високий індивідуальний ризик;
2. II	Б. високий індивідуальний і громадський ризик;
3. III	В. високий індивідуальний і низький суспільний ризик;
4. IV	Г. помірна індивідуальна небезпека, низька суспільна небезпека;
	Д. відсутність або низька індивідуальна і суспільна небезпека.

75. Встановіть послідовність між групою ризику та оцінкою ризику

1. I	А. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано. Ефективних заходів у більшості випадків не існує;
2. II	Б. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано. Існують ефективні лікувально-профілактичні процедури;
3. III	В. патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища. Необережність у лабораторії може викликати інфекцію, проте існують доступні лікувальні і профілактичні заходи. Ризик поширення обмежений;
4. IV	Г. мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;
	Д. мікроорганізми, що потенційно є збудниками

захворювань людини або тварин.

76. Встановіть відповідність між групою ризиків і прикладом.

1. Харчові ризики	А. Ризик неконтрольованого вживання вагітними;
2. Екологічні ризики	Б. можливість використання виробниками термінальних технологій для монополізації виробництва насінного матеріалу;
3. Агротехнічні ризики	В. ризики неконтрольованого горизонтального переносу конструкцій у ризосферну мікрофлору;
4. Ризики виробництва фармацевтичних препаратів з ГМО	Г. безпосереднє дія токсичних і алергенних трансгенних білків ГМО;
	Д. позитивна дія токсичних і алергенних трансгенних білків ГМО.

77. Встановіть відповідність між групою ризиків і прикладом.

1. Харчові ризики	А. Ризики, опосередковані плейотропною дією трансгенних білків на метаболізм рослин;
2. Екологічні ризики	Б. негативний вплив на біорозмаїття через враження токсичними трансгенними білками нецільових комах і ґрунтової мікрофлори й порушення трофічних ланцюгів;
3. Агротехнічні ризики	В. неефективність трансгенної стійкості до шкідників через кілька років масового використання даного сорту;
4. Ризики виробництва фармацевтичних препаратів з ГМО	Г. загроза перезапилення й неконтрольованого поширення таких сортів серед харчових;
	Д. ефективність трансгенної стійкості до шкідників через кілька років масового використання даного сорту.

78. Встановіть відповідність між епідемією та кількістю померлих.

1. Чума «Юстиніана»	А. 200 тис.;
2. «Чорна смерть»	Б. 50 млн.;
3. Пандемія грипу «іспанка»	В. 25 млн.;
4. Сьома пандемія холери	Г. 100 млн.;
	Д. 300 тис.

79. Встановіть відповідність між подією та роком.

1. «Чума Фукідіда»	А.1809 р.;
2. «Чума Юстиніана»	Б.1972 р.;
3. «Чорна смерть»	В.1344-1354 рр.;
4. Спалах віспи в Югославії	Г.531-589 рр.н.е.;
	Д.430 -425 рр. до н.е.

80. Встановіть відповідність між терміном та визначенням.

1. Біологічна захищеність	А. Виключення навмисного чи ненавмисного небезпечного впливу на людей, тварин і рослин від науково- дослідницьких робіт і збудників особливо небезпечних інфекцій;
2. Біотероризм	Б. застосування небезпечних біологічних агентів для нанесення шкоди життю і здоров'я людей заради досягнення цілей політичного чи ідеологічного характеру;
3. Біологічна зброя	В. спеціальні боєприпаси, прилади із засобами доставки, що споряджені біологічними речовинами;
4. Біологічна безпека	Г. стан середовища життєдіяльності людини, при якому відсутній негативний вплив його чинників на біологічну структуру і функцію людської особи в теперішньому і майбутньому поколіннях;
	Д. будь –яка форма біологічного існування, здатна до самовідтворення або передачі спадкових факторів.

81. Установіть відповідність:

1. Аутотрансплантація	А. реципієнт трансплантата є донором для самого себе;
2. Аллотрансплантація	Б. трансплантація матеріалу від іншого біологічного виду(наприклад: людині від тварини);
3. Ксенотрансплантація	В. донором трансплантата є організм того ж виду, що генетично і імунологічно відрізняється від реципієнта;
4. Клітинна інженерія та клонування	Г. метод вирощування тканин, органів з клітин реципієнта з метою пересаджування.

82. Установіть відповідність:

1. Донор	А. людина, яка добровільно дає частину своєї крові для переливання пацієнтам (реципієнтам) чи для готування лікувальних препаратів, а також свою тканину (наприклад, шкіру) чи орган
----------	--

	(наприклад, нирку) для пересаджування (трансплантації) іншим особам;
2.Реципієнт	Б.живий організм, якому пересаджують різними методами клітини, тканини, органи від донора;
3.Трансплантант	В.тканина або орган, які використовують для трансплантації.

83.Встановіть відповідність між напрямком і методом трансплантології

1. імплантація	А. редагування генів CRISPR-Cas9;
2. експлантація	Б. синтетичний кришталік;
3.транспланти тварин	В. клонування.

84. Встановіть відповідність між методом трансплантації і прикладами застосування

1. експлантація	А. ретровіруси геному свині;
2. імплантація	Б. клітині культури;
3. транспланти тварин	В. протези судин.

85. Встановіть відповідність між роками та подіями.

1. 1965	А. Доктрина і поняття інформованої згоди були оформлені в юридичному відношенні;
2.60-70	Б. принципи правдивості й інформованої згоди закріплені в"Декларації про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі";
3.1972	В. запроваджено клятву Гіппократа;
4.1994	Г. об'єктом судових розглядів стала практика отримання інформованої згоди на проведення медичних втручань, а також на участь людини у проведенні медичних досліджень.

86. Встановіть відповідність між розголошенням лікарської таємниці та віком і станом хворого:

1. Дозволяється	А. Психічно невірноважена людина;
2.Не дозволяється	Б. психічно врівноважена людина;
3.Дозволяється	В. неповнолітній менше 15 років;
4.Не дозволяється	Г. неповнолітній старше 15 років.

87. Встановіть відповідність між принципами та їх значенням:

1. «Не нашкодь»	А. компетентний дорослий пацієнт має моральне й юридичне право не піддаватися медичному втручання;
-----------------	--

2. Правдивості	Б. є важливою умовою захисту соціального статусу пацієнта;
3.Інформованої згоди	В. в принципі вбачають сутність лікарської етики Гіппократа;
4.Конфіденційності	Г. є формальним або деонтологічним моральним принципом, який стверджує, що дії або правила є морально вірними, якщо вони спрямовані на надання правдивої інформації і мають за мету уникнути нечесності у взаєминах.

88.Встановіть відповідність між термінами та визначеннями до них:

1.Біологічна етика	А. галузь етичної науки, яка досліджує об'єктивні основи, сутність, специфіку,структуру й основні функції моралі працівників медичної сфери діяльності;
2.Етика	Б. система поглядів, уявлень, норм, оцінок що регулюють поведінку людей; одна з форм суспільної свідомості;
3.Медична етика	В. сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини з духовністю та етичними принципами;
4.Мораль	Г. наука про призначення і сенс життя, про моральні принципи і норми поведінки людини.

89. Встановіть відповідність між етапами:

1.І етап	А. етап становлення морального кодексу медичних професіоналів пов'язаний з виникненням і поширенням монотеїстичних релігій– буддизму, іудаїзму, християнства, ісламу;
2.ІІ етап	Б. етап розвитку і формування медичної етики– біоетики;
3.ІІІ етап	В. етап історії медичної етики;
4.ІV етап	Г. деонтологічний етап розвитку медичної етики.

90.Встановіть відповідність між працями вчених:

1.Платон	А. «Філософські бесіди»;
2.Арістотель	Б. «Клятва Гіпократата»;
3.Гіпократ	В. «Апологія Сократа»;
4.Сократ	Г. «Нікомахова етика».

91.Встановіть відповідність між вченим та роками його життя:

1.Платон	А. 469-399 рр.до н.е.;
2.Арістотель	Б. 427-347 рр. до н.е.;

3.Гіпократ	В. 384-322 рр. до н.е.;
4.Сократ	Г. 460-377 рр. до н.е.

92. Встановіть відповідність між висловами вчених:

1.Платон	А. «Насолодження спілкуванням- головний признак дружби»;
2.Арістотель	Б. «Будьте тим , ким хочете бути»;
3.Гіпократ	В. «Кожний відповідає за власний вибір»;
4.Сократ	Г. «Лікар-філософ подібний до Бога».

93.Встановіть відповідність:

1. Біологічна етика	А. наука, що вивчає мораль, норми поведінки, сукупність моральних правил певної суспільної чи професійної групи;
2.Медична етика	Б. сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини з духовністю та етичними принципами;
3.Соціальна етика	В. галузь етичної науки, яка досліджує об'єктивні основи, сутність, специфіку, структуру й основні функції моралі працівників медичної сфери діяльності;
4. Етика	Г. наука про цілі та цінності сучасного суспільства, або нормативне обґрунтування групових інституціональних і корпоративних відносин;

94. Встановіть відповідність:

1. В. Р. Поттер –	А. запропонував термін «етика»;
2. Арістотель –	Б. розрізняв чотири основні чесноти – мудрість, мужність, розсудливість, справедливість;
3. Платон –	В. започаткував термін «біоетика»;
4. Гіппократ –	Г. з цим іменем пов'язаний один з найдавніших медико – етичних документів, відомий усім як «Клятва Гіппократа».

95. Встановіть відповідність:

1. 1970 р.	А. Сократа вважають засновником античної етики;
2. 469-399 рр. до н. е	Б. термін «біоетика» започаткував В. Р. Поттер;

3. 427-347 рр. до н. е.	В. Платон розрізняв чотири основні чесноти – мудрість, мужність, розсудливість, справедливість;
4. 384-322 рр. до н. е.	Г. Арістотель зробив величезний внесок у розвиток філософії і сам запропонував термін «етика».

96. Встановіть відповідність:

1. I етап –	А. Розвиток і формування медичної етики – біоетичний – почався з 1970 року, часу публікації робіт В. Р. Поттера, що став основоположником нової науки – біоетики – і визначив її як «шлях до виживання», як «міст у майбутнє»;
2. II етап –	Б. розвиток медичної етики умовно датується 1834 роком – часом публікації книги англійського філософа і правознавця І. Бентама (1748-1832. «Деонтологія або наука про мораль»;
3. III (деонтологічний) етап –	В. становлення морального кодексу медичних професіоналів пов'язаний з виникненням і поширенням монотеїстичних релігій – буддизму, іудаїзму, християнства, ісламу, а в подальшому – зі створенням медичних факультетів університетів і лікарських корпорацій;
4. IV етап –	Г. історія медичної етики включає давнє шаманство, погляди і заповіді єгипетського лікаря і жерця Імхотепа (3000 років до н. е.), перший медичний кодекс царя Хаммурапі (Вавилон, 2500 років до н. е.);
5. V етап –	Д. історичного розвитку, зумовлений рівнем досягнутих цивілізацією незворотних змін балансу стосунків «людина – природа»;

97. Встановіть відповідність:

1. 60-х років	А. Перший медичний кодекс царя Хаммурапі;
2. VIII-III століття до н. е.	Б. історія медичної етики включає давнє шаманство, погляди і заповіді єгипетського лікаря і жерця Імхотепа;
3. 3000 років до н. е.	В. концепція біоетики виникла в атмосфері етичних обвинувачень медицини і науки, що відбувалися наприкінці XX століття;

4. Вавилон, 2500 років до н. е.	Г. первісна мораль, що декларувала у формі тотема і табу "дозволено все, що не заборонено", виникла в епоху неоліту.
---------------------------------	--

98. Встановіть відповідність:

1. Арістотель і Еразістрат	А. У 1880-му році довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку у вівці;
2. Гален	Б. вчений, який був відомий як «батько вівісекції»;
3. Ібн Зухр	В. арабський лікар, який у XII столітті відпрацьовував методи хірургії на тваринах;
4. Луї Пастер	Г. одними з перших провели досліди на живих тваринах;
	Д. у 1890-му році використовував собак для вивчення умовних рефлексів.

99. Встановіть відповідність:

1. І. Павлов	А. У 1880-му році довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку у вівці;
2. Рудольф Яніш	Б. вчений, який заснував «Американське товариство з запобігання жорстокості до тварин» і «Американське товариство проти вівісекції»;
3. Генрі Берг	В. у 1890-му році використовував собак для вивчення умовних рефлексів;
4. Ібн Зухр	Г. у 1974-му році створив першого генетично модифікованого ссавця, інтегрувавши ДНК вірусу SV40 у геном миші;
	Д. арабський лікар, який у XII столітті відпрацьовував методи хірургії на тваринах.

100. Встановіть відповідність:

1. 1822 рік –	А. Собака Лайка, перша з багатьох інших тварин, яка побувала на орбіті Землі;
2. 1876 рік –	Б. перший закон про досліди на тваринах;
3. 1957 рік –	В. інсулін вперше виділили з собак, що здійснило революцію в лікуванні цукрового діабету;
4. 1970 рік –	Г. з використанням броненосців були розроблені антибіотики і вакцини проти лепри (прокази).

101. Встановіть відповідність:

1. Арістотель	А. Російський фізіолог, творець науки про вищу нервову діяльність і уявлень про процеси регуляції травлення;
2. Гален	Б. видатний французький мікробіолог і хімік;
3. Луї Пастер	В. грецький лікар, хірург і філософ римської доби;
4. І. Павлов	Г. давньогрецький науковець-енциклопедист, філософ і логік, засновник класичної (формальної) логіки.

102. Встановіть відповідність між термінами та визначеннями до них:

1. Біологічна етика	А. Галузь етичної науки, яка досліджує об'єктивні основи, сутність, специфіку, структуру й основні функції моралі працівників медичної сфери діяльності;
2. Етика	Б. система поглядів, уявлень, норм, оцінок що регулюють поведінку людей; одна з форм суспільної свідомості;
3. Медична етика	В. сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини з духовністю та етичними принципами;
4. Мораль	Г. наука про призначення і сенс життя, про моральні принципи і норми поведінки людини.

103. Встановіть відповідність між вченими та їхніми внесками та дослідженнями:

1. Ю. Ю. Вороний	А. розробив пересадку донорського серця собаці;
2. В. П. Деміхов	Б. вперше в світі здійснив успішну трансплантацію серця людині;
3. Алексіс Каррель	В. виконав першу трансплантацію органа від людини до людини;
4. Крістіан Барнард	Г. основоположник експериментальної трансплатології життєво важливих органів, зокрема серця.

104. Встановіть відповідність між відсотками успіху під час трансплантології певних органів:

1. 90 %	А. У трансплантації легень— після одного року у разі одинарної трансплантації;
2. 74 %	Б. при трансплантації печінки досягнутий рівень виживання після одного року;
3. 86 %	В. при трансплантації нирки: після одного року виживання;
4. 80 %	Г. у разі подвійної трансплантації легень.

105. Встановіть відповідність між роком та що було тоді затверджено?

1.2002 р.	А. Було відновлено державне фінансування досліджень у галузі використання людських ембріонів з медичною метою;
2.1996 р.	Б. було введено 5-літній мораторій на державне фінансування програм, пов'язаних з експериментами на людських ембріонах, у тому числі з їх клонуванням;
3.2001 р.	В. прийнято спеціальний Федеральний закон Російської Федерації "Про тимчасову заборону на клонування людини";
4.1999 р.	Г. прийнято федеральний закон "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності".

106. Встановіть відповідність між роком та країною в яких було впроваджено кримінальну відповідальність за клонування?

1. 1990 р.	А. Данія;
2. 1998 р.	Б. Велика Британія;
3. 1992 р.	В. Німеччина;
4. 1990 р.	Г. Іспанія.

107. Встановіть відповідність між термінами та визначеннями до них?

1. Медична генетика	А. Сукупність генно інженерних і медичних методів, спрямованих на внесення змін в генетичний апарат соматичних клітин;
2. Фетальна терапія	Б. діагностичні процедури, що використовуються в ході обстеження вагітної для виявлення генетичних чи будь-яких інших аномалій розвитку плоду;
3. Генна терапія	В. галузь медицини, наука, яка вивчає явища спадковості і мінливості у різних популяціях людей, особливості прояву та розвитку нормальних і паталогічних ознак, залежність від генетичних або епігенетичних аномалій;
4. Пренатальна діагностика	Г. метод лікування, який полягає у введенні препаратів виготовлених на основі клітин та тканин ембріонного походження в організм людини методом ін'єкції чи хірургічної операції.

108. Встановіть відповідність між принципами та їх значенням:

1. «Не нашкодь»	А. Компетентний дорослий пацієнт має моральне й юридичне право не піддаватися медичному втручання;
2. Правдивості	Б. є важливою умовою захисту соціального статусу пацієнта;

3.Інформованої згоди	В. в принципі вбачають сутність лікарської етики Гіппократа;
4.Конфіденційності	Г. є формальним або деонтологічним моральним принципом, який стверджує, що дії або правила є морально вірними, якщо вони спрямовані на надання правдивої інформації і мають за мету уникнути нечесності у взаєминах.

109.Встановіть відповідність між розголошенням лікарської таємниці та віком і станом хворого:

1. Дозволяється	А. Психічно неврівноважена людина;
2.Не дозволяється	Б. психічно врівноважена людина;
3.Дозволяється	В. неповнолітній менше 15 років;
4.Не дозволяється	Г. неповнолітній старше 15 років.

110.Встановіть відповідність між роками та подіями

1. 1965	А. Доктрина і поняття інформованої згоди були оформлені в юридичному відношенні;
2.60-70	Б. принципи правдивості й інформованої згоди закріплені в "Декларації про політику в галузі забезпечення прав пацієнта в Європі";
3.1972	В. запроваджено клятву Гіппократа;
4.1994	Г. об'єктом судових розглядів стала практика отримання інформованої згоди на проведення медичних втручань, а також на участь людини у проведенні медичних досліджень.

111.Встановіть відповідність між назвою групи ризику та їхньою оцінкою:

1. Відсутність або низька індивідуальна і суспільна небезпека	А. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
2. Помірна індивідуальна небезпека, низька суспільна небезпека	Б. ефективних заходів у більшості випадків не існує;
3. Високий індивідуальний і низький суспільний ризик	В. мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;

4. Високий індивідуальний і громадський ризик	Г. патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища;
	Д. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин.

112. Встановіть відповідність між рівнями біобезпеки та їхніми характеристиками:

1. Перший рівень біобезпеки	А. Необхідний для роботи з небезпечними та екзотичними агентами, які становлять високий індивідуальний ризик передачі лабораторних інфекцій шляхом аерозолів агентів, що викликають важкі та смертельні хвороби у людей і для яких немає вакцин або інших доступних методів лікування;
2. Другий рівень біобезпеки	Б. патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
3. Третій рівень біобезпеки	В. це рівень запобігання поширенню інфекційних агентів, який вимагає тільки ретельного виконання стандартних запобіжних заходів і не потребує застосування ніяких спеціальних первинних і вторинних бар'єрів крім пристроїв для обробки рук і спеціального захисного одягу;
4. Четвертий рівень біобезпеки	Г. рекомендується для лабораторій, які проводять роботи з більш небезпечними біологічними об'єктами, що належать до групи помірної ризику і викликають у людини захворювання середньої тяжкості;
	Д. стосується клінічних, діагностичних, викладацьких, наукових або виробничих об'єктів, у яких робота виконується з місцевими або екзотичними агентами, які можуть викликати серйозні або летальні захворювання після інгаляції.

113. Встановіть відповідність між категоріями рівня ризику приміщення та їхньою характеристикою:

1. BSL-4	А. Приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами
----------	---

	IV групи патогенності;
2. BSL-3	Б. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами VI групи патогенності;
3. BSL-2	В. приміщення, в яких проводять роботи з мікроорганізмами I групи патогенності;
4. BSL-1	Г. приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами III і IV груп патогенності;
	Д. приміщення лабораторій, де проводять роботи зі збудниками II групи патогенності.

114. Встановіть правильну відповідність між боксами біологічної безпеки та їхньою характеристикою :

1. Бокс біологічної безпеки I класу захисту	А. Забезпечення максимального первинного рівня захисту продукту, персоналу та навколишнього середовища при роботі з агентами і мікроорганізмами I і II груп патогенності;
2. Бокс біологічної безпеки II класу	Б. бокс із переднім вікном, через яке оператор може виконувати маніпуляції всередині боксу, сконструйований таким чином, щоб забезпечити захист оператора, при цьому ризик забруднення продукту і перехресної контамінації є низьким;
3. Бокс біологічної безпеки класу III	В. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано;
	Г. бокс із переднім вікном, через яке оператор може проводити маніпуляції всередині боксу, сконструйований таким чином, щоб забезпечити захист оператора.

115. Встановіть відповідність між видами ризику та їхньою характеристикою:

1. Харчові ризики	А. Ризики непередбачених змін нецільових властивостей і ознак модифікованих сортів, пов'язані з плейотропною дією введеного гена;
2. Екологічні ризики	Б. збільшення сортової розмаїтості сільськогосподарських культур внаслідок масового застосування ГМО;
3. Агротехнічні ризики	В. безпосередня дія токсичних і алергенних трансгенних білків ГМО; Ризики, опосередковані плейотропною дією

	трансгенних білків на метаболізм рослин;
	Г. зниження сортової розмаїтості сільськогосподарських культур внаслідок масового застосування ГМО, отриманих з обмеженого набору батьківських сортів.

116. Встановіть відповідність між класами продуктів безпеки та їхньою характеристикою:

1. I клас	А. Повна невідповідність традиційним аналогам;
2. II клас	Б. не виявлено певні відмінності;
3. III клас	В. якщо в результаті оцінки композиційної еквівалентності не виявляють відмінностей між ГМ-харчовою продукцією й традиційними аналогами. Продукцію пропонують вважати цілком нешкідливою для здоров'я;
	Г. виявлено певні відмінності;

117. Встановіть відповідність між роками та видами пандемій які виникли:

1. 531-580 рр. н. е.	А. 7-а пандемія холери;
2. 1347–1407 рр.	Б. перша пандемія чуми– «чума Юстиніана»;
3. 1918 рік	В. пандемія грипу(“іспанки”);
4. з1961 по2005 р.	Г. ВІЛ/СНІД;
	Д. друга пандемія чуми– «чорна смерть».

118. Встановіть відповідність між етапом історії біоетики та її назвою.

1. I етап	А. Деонтологічний етап;
2. II етап	Б. біоетичний;
3. III етап	В. медична етика;
4. IV етап	Г. етап становлення морального кодексу медичних професіоналів.

119. Встановіть відповідність між вченим та його досягненням:

1. Асклепій	А. Засновником античної етики;
2. Сократ	Б. зробив величезний внесок у розвиток філософії і сам запропонував термін "етика";

3.Арістотель	В. розрізняв чотири основні чесноти – мудрість, мужність, розсудливість, справедливість;
4.Платон	Г. основоположником знаменитої медичної школи.

120. Встановіть відповідність між поняттям та визначенням

1.Біоетика	А.Сукупність спірних етичних питань, що можуть ідентифікуватися в процесі медичної практики, під час виконання біомедичних досліджень і експериментів або у разі комбінації цих видів професійної діяльності;
2.Предмет біоетики	Б. сучасний напрямок етичної думки, де робляться продуктивні спроби поєднання новітніх досягнень біології та медицини з духовністю та етичними принципами.

121. Встановіть відповідність між вченим та його працями

1.Поттер	А. «Деонтологія або наука про мораль»;
2.Арістотель	Б. «Клятва Гіппократа»;
3.Гіппократ	В. «Нікомахова етика»;
4.Бентам	Г. «Біоетика, міст у майбутнє».

122. Встановіть відповідність між етапом та його досягненням

1.I етап	А. Етап розвитку медичної етики умовно датується 1834 роком – часом публікації книги англійського філософа і правознавця І. Бентама;
2.II етап	Б. етап пов'язаний з виникненням і поширенням монотеїстичних релігій – буддизму, іудаїзму, християнства, ісламу;
3.III етап	В. етап на якому почала формуватися медицина;
4.IV етап	Г. етап розвитку і формування медичної етики.

РОЗДІЛ III. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ НА ПОСЛІДОВНІСТЬ

1. Правильна послідовність етичної оцінки, практики сурогатного материнства:

- А. Психологічні проблеми для дитини, народженої сурогатною матір'ю;
- Б. Психологічні проблеми стосунків родини з сурогатною матір'ю;
- В. Можливість негативного впливу на сімейні стосунки;

Г. Юридичні проблеми стосунків родини з сурогатною матір'ю у випадку, якщо вона стане пред'являти батьківські права на виношену дитину.

2. Встановити правильну послідовність принципами донорства таких репродуктивних клітин як сперма, яйцеклітини, ембріони:

А. Збереження медичної таємниці, а саме забезпечується : анонімність донора, конфіденційність інформації щодо проведення самої процедури запліднення;

Б. Добровільності донора і реципієнта, тобто, до донорства залучаються чоловіки-добровольці, штучне запліднення проводиться на прохання жінки;

В. Інформованості, тобто подружжя має право на інформацію, у тому числі медичну, про результати медико-генетичного обстеження донора, його зовнішні дані, національність (якщо для запліднення використовується сперма донора);

Г. Добору сперми для запліднення, а саме: враховується побажання подружжя щодо національності донора, основних рис його зовнішності, враховується сумісність донора з реципієнткою за групою крові, резус-фактором, основні риси конституції донора.

3. Встановіть послідовність між подіями у зростаючій послідовності.

- А. Здійснено першу трансплантацію органа від людини до людини;
- Б. Здійснено успішну трансплантацію серця людині;
- В. Пересаджено орган, вирощений зі стовбурових клітин;
- Г. Апробовано вживання циклоспорину.

4. Встановіть правильну послідовність подій.

А. набув чинності федеральний закон "Про державне регулювання в галузі генно-інженерної діяльності";

Б. прийнято «Конвенцію про права людини і біомедицину»;

В. прийнята «Загальна декларація про геном людини і про права людини»;

Г. відбулася нарада ВООЗ «Етичні дослідження в медичній генетиці».

5. Встановіть правильну послідовність подій:

А. І. Павлов використовував собак для вивчення умовних рефлексів;

Б. прийнято Європейську конвенцію про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей;

В. прийнято перший закон про досліди на тваринах;

Г. були розроблені антибіотики і вакцини проти лепри (прокази).

6. Встановити правильну послідовність між основними складовими оцінки біологічних ризиків:

А. Специфічні характеристики організмів, на яких передбачається проводити експерименти;

Б. Застосовуване устаткування й процедури;

В. специфічні характеристики піддослідних тварин, які можуть бути використані;

Г. Ізольоване устаткування й засоби.

7. Встановити правильну послідовність між групами ризику класифікації біологічних об'єктів:

А. Відсутність абонизька індивідуальна і суспільна небезпека;

Б. Високий індивідуальний і низький суспільний ризик;

В. Помірна індивідуальна небезпека, низька суспільна небезпека;

Г. Високий індивідуальний і громадський ризик.

8. Встановити правильну послідовність між класами умов і характером праці впливу на функціональний стан робітників:

А. Оптимальні умови і характер праці;

Б. Допустимі умови, за яких рівень небезпечних і шкідливих виробничих факторів не перевищує встановлених гігієнічних нормативів на робочих місцях;

В. Умови і характер праці, що викликають стійкі функціональні порушення, зростання захворюваності з тимчасовою втратою працездатності;

Г. Шкідливі і небезпечні умови і характер праці: умови і характер праці, що викликають функціональні порушення, які при ранньому виявленні та припиненні впливу мають оборотний характер;

Д. Умови і характер праці з підвищеною небезпекою розвитку професійних захворювань;

9. Встановити правильну послідовність між оцінкою ризику класифікації біологічних об'єктів та до якої групи ризику належать:

А. Патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища;

Б. Мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;

В. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин, але, за правилом, не поширюється від хворого до здорового;

Г. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання у людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано.

10. Встановити правильну послідовність рівня ризику приміщення:

А. BSL-4 приміщення, в яких проводять роботи з мікроорганізмами I групи патогенності;

Б. BSL-3 приміщення лабораторій, де проводять роботи зі збудниками II групи патогенності;

В. BSL-2 –приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами III і IV груп патогенності;

Г. BSL-1 –приміщення, де проводять роботи з мікроорганізмами IV групи патогенності.

11. Встановити правильну послідовність основних проблем при обговоренні проблем, які стосуються аспектів медичної етики:

А. Обґрунтування принципової моральної прийнятності проведення трансплантації органів від однієї людини до іншої;

Б. Обговорення принципів вибору реципієнта у зв'язку з обмеженою доступністю донорського матеріалу;

В. Розроблення етичної і законодавчої бази, що регламентує процедуру одержання донорських органів.

12. Встановити правильну послідовність події, що відбулася:

А. В 1933 році першу трансплантацію органа від людини до людини;

Б. В 1951 році детально розроблена пересадка донорського серця собаці;

В. 3 грудня 1967 р. хірург з ПАР Крістіан Барнард, пройшовши попередньо стажування у Деміхова, а також у низці світових хірургічних клінік, вперше в світі здійснив успішну трансплантацію серця людині;

Г. У червні 2008 року була проведена перша пересадка людського органу, вирощеного із стовбурових клітин;

13. Встановити правильну послідовність між технічними проблемами, які пов'язані з вирішенням складних етичних питань:

А. Становлення людини як особистості базується не лише на біологічній спадковості, воно визначається також сімейним, соціальним і культурним середовищем;

Б. У разі безстатевого розмноження споконвічно жорстка запрограмованість генотипу визначає меншу розмаїтість взаємодій організму, що розвивається, з умовами мінливого середовища (порівняно зі статевим розмноженням, коли у формуванні індивіда беруть участь два геноми, які складним і непередбаченим чином взаємодіють між собою і з навколишнім середовищем);

В. Впровадження репродуктивного клонування людини може призвести до руйнування традиційних моральних принципів і, насамперед, сім'ї;

Г. Клонування людини входить у непримиренну суперечність з релігійною мораллю.

14. Встановити правильну послідовність між датою та подією яка відбулася:

А. 4 квітня 1997 року прийнята Конвенція про права людини і біомедицину, Парламентською Асамблеєю Ради Європи;

Б. 15 січня 1998 р підписаний «Протоко про заборону клонування людини»;

В. У 2001 р. було відновлено державне фінансування досліджень у галузі використання людських ембріонів з медичною метою;

Г. У серпні 2004 р. Британська державна організація HFEA (Human Fertilisation and Embryology Authority) дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень. Першими в країні цю процедуру, що викликає численні суперечки, проведуть фахівці з університету Ньюкасла.

15. Встановити правильну послідовність дій, генетична паспортизація дозволить їм значно зменшити власні ризики:

А. Від людини, що має дефектні гени, вони можуть вимагати більш високі страхові внески, ніж від тої, що таких не має;

Б. Не виключена можливість відмови компаній від страхування таких людей;

В. Приводом для звільнення, перешкодою для просування по службі або довічним клеймом;

Г. Генетична інформація може послужити засобом для дискримінації людини.

16. Встановити правильну послідовність загально – етичних принципів медицини:

А. Гіппократівське «не зашкодь», яке означає, що етично застосовувати до якої-небудь особи тільки ті дії, які не заподіють їй шкоди;

Б. Справедливість, яка означає однаковий доступ усіх людей донеобхідних суспільних благ. Це стосується і медицини, і охорони здоров'я, і технологій, якщо це робиться на колективні кошти суспільства, тобто справедливість — це право платника податків на однакову або зрівняну частку необхідних для нормального життя коштів із суспільних фондів;

В. Визнання автономії особи, тобто право людини самій вирішувати за себе всі питання, які стосуються її соматичні, психічні, емоційного статусу;

Г. У сучасній біоетиці гіппократівське «не зашкодь» розширюється до: «не тільки не зашкодь, але і створи благо».

17. Правильну послідовність подій, які відбулися впродовж всієї науки:

А. І. Павлов використовував собак для вивчення умовних рефлексів;

Б. Луї Пастер довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку у вівці;

В. Інсулін вперше виділили з собак, що здійснило революцію в лікуванні цукрового діабету;

Г. Собака Лайка, перша з багатьох інших тварин, побувала на орбіті Землі;

Д. Використанням броненосців були розроблені антибіотики і вакцини проти лепри (прокази).

18. Правильну послідовність вимог до використання хребетних тварин в біологічних експериментах:

А. Експерименти на тваринах припустимі тільки в тих випадках, якщо вони спрямовані на одержання нових наукових знань, поліпшення здоров'я людини і тварин, збереження живої природи, є вкрай необхідними для якісного навчання та підготовки фахівців, проведення тестування, судово-

медичної і криміналістичної експертиз, не становлять загрози для здоров'я людини;

Б. Експерименти на тваринах виправдані тоді, коли є достатні підстави сподіватися на одержання таких результатів, які істотно сприятимуть досягненню хоча б однієї з перелічених вище цілей. Неприпустимо використовувати тварин в експерименті, якщо ці цілі можуть бути досягнуті іншим шляхом;

В. Варто уникати буквального дублювання вже проведених досліджень на тваринах, якщо це не диктується необхідністю експериментальної перевірки результатів;

Г. Вибір тварин, їхня кількість, методика дослідження мають бути детально обґрунтовані до початку експериментів і схвалені уповноваженою особою або органом біоетичної експертизи;

Д. Тварини для експериментів повинні надходити із сертифікованого розплідника. Використання бродячих тварин суперечить принципам біоетики.

19. Встановіть послідовність подій.

А. Учасники колоквиума щодо сутності життя й смерті, який відбувся у Марселі, здійснили спробу внести ясність у питання критеріїв смерті;

Б. Алексіс Каррель удостоєний Нобелівської премії;

В. Перша трансплантація органа від людини до людини в Херсоні Ю.Ю.Вороним;

Г. В. П. Деміхов детально розробив пересадку донорського серця собаки;

Д. Крістіан Барнард вперше в світі здійснив успішну трансплантацію серця людині.

20. Встановіть послідовність подій.

А. Валерій Іванович Шумаков першим провів пересадку серця у Росії;

Б. Проведена перша пересадка людського органу, вирощеного із стовбурових клітин, професором Паоло Макіаріні в клініці Барселони;

В. Крістіан Барнард вперше в світі здійснив успішну трансплантацію серця людині;

Г. В. П. Деміхов детально розробив пересадку донорського серця собаки.

21. Встановіть послідовність відсотків успіху досягнутого притрансплантації нирки.

А. Після одного року виживання, якщо трансплантація була здійснена від живого донора;

Б. Трансплантація легень у разі подвійної трансплантації;

В. Трансплантація здійснення від мертвого донора;

Г. Трансплантація печінки після одного року;

Д. Трансплантація легень після одного року у разі одинарної трансплантації.

22. Встановіть послідовність подій.

А. Федеральний закон ФРН на захист ембріонів називає злочином створення ембріона, генетично ідентичного до іншої живої або мертвої людини;

Б. Прийняття Конвенції про права людини і біомедицину;

В. Підписано «Протокол про заборону клонування людини»;

Г. Британська держава дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень.

23. Встановіть послідовність подій.

А. Світове співтовариство було поставлено перед фактом успішного клонування ссавця, для чого використовувалася ядра соматичних клітин;

Б. Відновлено державне фінансування досліджень у галузі використання людських ембріонів з медичною метою;

В. Палата лордів задовільнила апеляцію уряду і скасування рішення суду, що виводить клонування за рамки дії Акта про людське зачаття й ембріологію;

Г. Терапевтичне клонування було дозволено Науковою радою Японії.

24. Встановіть послідовність подій.

А. Прийняття ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»;

Б. Прийняття «Загальної декларації про геном людини і про права людини»;

В. Прийняття «Конвенції про захист прав і гідності людини у зв'язку із застосуванням досягнень біології і медицини»;

Г. Доктором У.Френч Андерсоном була зроблена перша спроба генотерапії для лікування важкого комбінованого імунodefіциту у трирічної дівчинки Ашанті де Сілва.

25. Встановіть послідовність подій проведення генної терапії.

- А. Повернення клітин пацієнту;
- Б. Відбір і вирощування виправлених клітин;
- В. Зараження клітин конструйованим ретровірусом;
- Г. Культивування клітин пацієнта;
- Д. Отримання хворих клітин пацієнта.

26. Встановіть послідовність подій.

А. Луї Пастер довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку вівці;

Б. І. Павлов використовував собак для вивчення умовних рефлексів;

В. Вперше виділення інсуліну з собак;

Г. Собака Лайка побувала на орбіті Землі;

Д. Використанням броненосців були розроблені антибіотики і вакцини проти лепри.

27. Встановіть послідовність подій.

А. Рудольф Яніш створив першого генетично модифікованого ссавця;

Б. Народження вівці Доллі (перший клонований з соматичної клітини ссавець);

В. Британський парламент прийняв перший закон на захист тварин;

Г. Британський парламент прийняв перший закон про досліди на тваринах;

Д. Виникнення опозиції щодо дослідів на тваринах в США.

28. Встановіть послідовність подій.

А. Заснування «Американського товариства з запобігання жорстокості до тварин»;

Б. Прийняття закону про благополуччя тварин у США;

В. Було вирощено першу генетично-модифіковану мавпу;

Г. Американське Агенство по перспективних оборонних науково-дослідних розробках використовувало живих свиней для вивчення наслідків вибуху саморобних бомб;

Д. Прийнята «Європейська конвенція про захист тварин, які використовуються для дослідних та інших наукових цілей».

29. Установіть послідовність подій:

А. "здійснювати злиття клітинних ядер людського ембріона з ядрами, 67 виділеними з клітин тканин іншої людини, ембріона або утробного плоду в наступні стадії його розвитку забороняється";

Б. Палата лордів задовольнила апеляцію уряду і скасувала рішення суду, що виводить клонування за рамки дії Акта про людське зачаття й ембріологію;

В. Британська державна організація HFEA (Human Fertilisation and Embryology Authority) дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень;

Г. Прийняття Конвенції про права людини і біомедицину.

30. Установіть послідовність подій:

А. світове співтовариство було поставлено перед фактом успішного клонування ссавця;

Б. "Протокол про заборону клонування людини";

В. Палата лордів задовольнила апеляцію уряду і скасувала рішення суду, що виводить клонування за рамки дії Акта про людське зачаття й ембріологію;

Г. Британська державна організація HFEA (Human Fertilisation and Embryology Authority) дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень.

31. Встановіть послідовність подій.

А. Федеральний закон ФРН на захист ембріонів називає злочином створення ембріона, генетично ідентичного до іншої живої або мертвої людини;

Б. Прийняття Конвенції про права людини і біомедицину;

В. Підписано «Протокол про заборону клонування людини»;

Г. Британська держава дозволила клонування людських ембріонів для медичних досліджень.

32. Встановіть послідовність подій.

А. Світове співтовариство було поставлено перед фактом успішного клонування ссавця, для чого використовувався ядра соматичних клітин;

Б. Відновлено державне фінансування досліджень у галузі використання людських ембріонів з медичною метою;

В. Палата лордів задовільнила апеляцію уряду і скасування рішення суду, що виводить клонування за рамки дії Акта про людське зачаття й ембріологію;

Г. Терапевтичне клонування було дозволено Науковою радою Японії.

33. Встановіть послідовність подій.

А. Прийняття ВООЗ «Рекомендоване міжнародне керівництво з етичних проблем у медичній генетиці та медико-генетичній службі»;

Б. Прийняття «Загальної декларації про геном людини і про права людини»;

В. Прийняття «Конвенції про захист прав і гідності людини у зв'язку із застосуванням досягнень біології і медицини»;

Г. Доктором У.Френч Андерсоном була зроблена перша спроба генотерапії для лікування важкого комбінованого імунodefіциту у трирічній дівчинки Ашанті де Сілва.

34. Встановіть послідовність подій проведення генної терапії.

А. Повернення клітин пацієнту;

Б. Відбір і вирощування виправлених клітин;

В. Зараження клітин конструйованим ретровірусом;

Г. Культивування клітин пацієнта;

Д. Отримання хворих клітин пацієнта.

35. Встановіть послідовність від найбільшої кількості захворювань до найменшої кількості.

А. Моногенне захворювання;

Б. Захворювання судин;

В. Інфекційні захворювання;

Г. Рак.

36. Встановіть послідовність подій.

А. Луї Пастер довів мікробну природу деяких хвороб, штучно викликавши сибірську виразку вівці;

Б. І. Павлов використовував собак для вивчення умовних рефлексів;

В. Вперше виділення інсуліну з собак;

Г. Собака Лайка побувала на орбіті Землі;

Д. Використанням броненосців були розроблені антибіотики і вакцини проти лепри.

37. Встановіть послідовність подій.

- А. Рудольф Яніш створив першого генетично модифікованого ссавця;
- Б. Народження вівці Доллі (перший клонований з соматичної клітини ссавець);
- В. Британський парламент прийняв перший закон на захист тварин;
- Г. Британський парламент прийняв перший закон про досліди на тваринах;
- Д. Виникнення опозиції щодо дослідів на тваринах в США.

38. Встановіть послідовність подій.

- А. Заснування «Американського товариства з запобігання жорстокості до тварин»;
- Б. Прийняття закону про благополуччя тварин у США;
- В. Було вирошено першу генетично-модифіковану мавпу;
- Г. Американське Агенство по перспективних оборонних науково-дослідних розробках використовувало живих свиней для вивчення наслідків вибуху саморобних бомб;
- Д. Прийнята «Європейська конвенція про захист тварин, які використовуються для дослідних та інших наукових цілей».

39. Встановіть у правильному порядку назву групи ризику починаючи з найбільш безпечної.

- А. Високий індивідуальний і громадський ризик;
- Б. Високий індивідуальний і низький суспільний ризик;
- В. Помірна індивідуальна небезпека, низька суспільна небезпека;
- Г. Відсутність або низька індивідуальна і суспільна небезпека.

40. Встановіть порядок оцінки ризику.

А. Мікроорганізми, що потенційно не є збудниками захворювань людини або тварин;

Б. Патогенний мікроорганізм, який може викликати захворювання, але не становить серйозного ризику для персоналу, населення, домашньої худоби або навколишнього середовища. Необережність у лабораторії може викликати інфекцію, проте існують доступні лікувальні і профілактичні заходи. Ризик поширення обмежений;

В. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано. Існують ефективні лікувально-профілактичні процедури;

Г. Патогенний агент, який, зазвичай, викликає серйозне захворювання людини або тварин і легко поширюється від хворого до здорового або опосередковано. Ефективних заходів у більшості випадків не існує.

41. Встановіть послідовність подій.

А. У Заїрі було відмічене значне зростання захворюваності серед людей віспою мавп;

Б. Спалах віспи в Югославії;

В. У країнах колишнього СРСР і в СНД виявлено 99 випадків захворювань чумою;

Г. Останній спалах найважчої легеневої форми чуми в Індії.

42. Встановіть послідовність подій.

А. Останні спалахи вірусу Єбола у Гвінеї;

Б. Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила епідемію катастрофою міжнародного рівня;

В. Доктор Терри Траавик виявив вірус мозаїки кольорової капусти;

Г. Учені із Центра контролю за молочними продуктами Мюнхенського Технологічного університету вперше виявили сліди ГМ-організмів у коров'ячому молоці.

43. Встановіть послідовність подій.

А. Виник термін «Фармагеддон»

Б. Затверджені «Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»

В. Конференція ООН по навколишньому середовищі і розвитку у Ріо-де-Жанейро

Г. Прийнято Закон України «Про приєднання України до Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття

Ключі до тестів

РОЗДІЛ І. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ОДНІЄЮ ПРАВИЛЬНОЮ ВІДПОВІДДЮ

Тема 1. Місце та роль біоетики в системі сучасної науки

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	А	Д	Б	Б	А	В	Г	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Г	В	А	Б	А	Г	Б	В	Д	В
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
В	Б	В	А	А	В	Г	Б	В	Г

Тема 2. Основні проблеми та принципи біологічної етики

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	Д	Б	В	В	Г	Д	В	А	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Д	Г	В	Г	А	В	Г	А	В	Д
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Д	В	Б	В	Б	Б	Д	Б	А	Б
31	32	33							
А	Б	Б							

Тема 3. Сучасні репродуктивні технології як біоетична проблема

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	Б	Д	А	А	Д	Б	В	А	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
В	Г	А	В	А	А	Д	А	Г	Б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
А	В	Д	А	Б	Б	Б	Б	А	Г
31	32	33	34	35					
Д	Г	А	Б	Г					

Тема 4. Трансплантологія та біоетика

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	В	Б	А	Г	Г	Б	Б	А	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Б	Б	В	В	А	Г	А	В	Г	Б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Г	А	А	Б	А	А	В	А	А	Б

Тема 5. Питання клонування в біоетиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	Г	В	В	А	Г	Б	А	А	А
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
А	Г	Д	Б	В	Г	А	Б	В	Б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
А	Г	А	Б	А	В	Б	А	Г	Б

Тема 6. Медична генетика та біоетика

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	В	Г	Г	А	Б	Б	А	В	Б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Д	Д	А	Б	Б	А	Г	Б	Б	А
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Б	А	Г	Г	А	Д	Б	Д	Д	Б
31	32	33	34	35					
Д	Б	Д	А	Г					

Тема 7. Біоетична проблема використання тварин у наукових дослідженнях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	Г	А	А	В	А	В	Д	Б	В
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
А	Д	В	В	Г	Г	В	А	Д	В
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Д	А	Г	Д	Д	Д	Б	Г	В	Г

Тема 8. Біобезпека та біозахист в біологічних лабораторіях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	В	Д	В	Б	Д	А	А	Г	Д
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
В	А	В	А	Б	В	Г	В	Д	Б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Г	В	Д	А	Д	Д	Д	В	Д	Г

Тема 9. Біологічний тероризм та проблеми біобезпеки використання генетично-модифікованих організмів

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	А	А	Б	В	В	Д	В	А	Г
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
А	А	Б	В	Б	Д	Б	А	А	Д
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
А	Д	Д	Д	Г	В	Д	А	Г	В

РОЗДІЛ II. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ

<p>1. 1-А.2-Г.3-Б.4-В
 2. 1-А.2-Г.3-В.4-Б
 3. 1-Г.2-А.3-Б.4-В
 4. 1-В.2-Б.3-Г.4-А
 5. 1- Д 2-А 3-В 4-Г
 6. 1-Г 2-А 3-Б 4-В
 7. 1-Б. 2-А. 3-Г. 4-В
 8. 1-В. 2-Б. 3-А
 9. 1-Г. 2-В. 3-Б. 4-А
 10. 1-В.2-Г.3-Д.4-А
 11. 1-В.2-Г.3-Д.4-А
 12. 1-В.2-Д.3-Г.4-А
 13. 1-Г.2-В.3-А
 14.1-Б.2-А.3-В.4-Г
 15.1-А.2-Б.3-Г.4-В
 16.1-А.2-Б.3-В.4-Г
 17.1-А.2-В.3-Б.4-Г
 18.1-Г.2-Б.3-В.4-А
 19. 1-В.2-Г.3-А
 20. 1-В.2-Г.3-А
 21. 1-Б.2-Г.3-В.4-А
 22. 1-Б. 2-А. 3-В
 23. 1-В. 2-Г. 3-А. 4-Б
 24. 1-Б. 2-Г. 3-В. 4-А
 25. 1-Б. 2-А. 3-Г. 4-В
 26. 1-В. 2-Г. 3- Б. 4- А
 27. 1-В. 2-А. 3-Г. 4-Б
 28. 1-Г. 2- Б. 3-А. 4-В
 29. 1- Б. 2-В. 3-А
 30. 1- Б. 2- Г. 3-А. 4- В
 31. 1-В. 2-Б. 3-А
 32. 1-В. 2-А. 3-Г. 4-Б</p> | <p>33. 1-В. 2-Г. 3-А. 4-Б
 34. 1-А. 2-Г. 3-Б. 4-В
 35. 1-А. 2-Г. 3-Б. 4-В
 36. 1-Г.2-Б. 3-А. 4-В
 37. 1-Г.2-Б. 3-А. 4-В
 38. 1-Б.2-А.3-В.4-Г
 39. 1-Б.2-А.3-В.4-Г
 40. 1-Б.2-В.3-Г.4-А
 41. 1-Б.2-Г.3-В.4-А
 42. 1-В.2-А.3-Г.4-Б
 43. 1-Б.2-Г.3-А.4-В
 44.1-А.2-Б.3-Г.4-Б
 45. 1-В.2-Г.3-А.4-Б
 46. 1-В.2-Г.3-А.4-Б
 47. 1-В.2-Г.3-А.4-Б
 48. 1-Д.2-В.3-В.4-А
 49. 1-А.2-В.3-В.4-Д
 50. 1-Д.2-В.3-В.4-А
 51. 1-А.2-В.3-В.4-Д
 52. 1-Д.2-В.3-В.4-А
 53. 1-А.2-В.3-В.4-Д
 54. 1-Д.2-Г.3-Б.4-В
 55. 1-А.2-В.3-Б.4-Д
 56. 1-Д.2-В.3-Б.4-А
 57. 1-А.2-В.3-Б.4-Д
 58. 1-А.2-В.3-Б.4-Г
 59. 1-Б.2-А.3-В.4-Г
 60.1-Г.2-В.3-А.4-Б
 61. 1-Б.2-Г.3-А.4-Д
 62. 1-Г.2-В.3-А.4-Д
 63. 1-А. 2-Б. 3-В.4-Г
 64. 1-А.2-Б.3-В.4-Г</p> |
|---|--|

65. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
66. 1-Д.2-Б.3-В.4-А
67. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
68. 1-Г.2-В.3-Б.4-А
69. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
70. 1-Д.2-Г.3-В.4-Б
71. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
72. 1-Г.2-В.3-Б.4-А
73. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
74. 1-Г.2-В.3-А.4-Б
75. 1-Г.2-В.3-Б.4-А
76. 1-Г.2-В.3-Б.4-А
77. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
78. 1-Г.2-В.3-Б.4-А
79. 1-Д.2-Г.3-В.4-Б
80. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
81.1-А.2-Б.3-В.4-Г
82.1-А.2-Б.3-В
83. 1-Б. 2-А. 3-В
84. 1-Б, 2-В, 3-А
85. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
86. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
87. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
88. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
89. 1-В,2-А,3-Г,4-В
90. 1-В,2-Г,3-Б,4-А
91. 1-Б,2-В,3-Г,4-А
92. 1-В,2-А,3-Г,4-Б
93. 1-Б, 2-В, 3-Г, 4-А

94.1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г
95.1-Б, 2-А, 3-В, 4-Г
96. 1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А, 5-Д
97. 1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А
98.1-Г, 2-Б, 3-В, 4-А
99.1-В, 2-Г, 3-Б, 4-Д
100. 1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г
101. 1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А
102. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
103. 1-В,2-А,3-Г,4-Б
104. 1-В,2-А,3-Г,4-Б
105. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
106. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
107. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
108. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
109. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
110. 1-В,2-Г,3-А,4-Б
111. 1-В,2-Г,3-Д,4-А
112. 1-В,2-Г,3-Д,4-А
113. 1-В,2-Д,3-Г,4-А
114. 1-Г,2-В,3-А
115. 1-В,2-Г,3-А
116. 1-В,2-Г,3-А
117. 1-Б,2-Д,3-В,4-А
118. 1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б
119. 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В
120. 1-Б, 2-А
121. 1-Г, 2-В, 3-Б,4-А
122. 1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г

РОЗДІЛ ІІІ. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ НА ПОСЛІДОВНІСТЬ

1.1-А.2-В.3-Б.4-Г
2. 1-А.2-В.3-Б.4-Г
3. 1-А. 2-Б. 3-Г. 4-В
4. 1- А. 2-Б. 3-В. 4-Г
5. 1- В. 2- А. 3-Г. 4-Б
6. 1-А.2-В.3-Б.4-Г
7. 1-А.2-В.3-Б.4-Г
8.1-А.2-Б.3-Г.4-В.5-Д
9.1-Б.2-А.3-В.4-Г
10.1-А.2-Б.3-В.4-Г
11.1-А.2-В.3-Б

12.1-А.2-Б.3-В.4-Г
13.1-А.2-Б.4-Г.3-В
14.1-А.2-Б.3-В.4-Г
15.1-А.2-Б.4-Г.3-В
16.1-В.2-Б.3-А.4-Г
17.1-Б.2-А.3-В.4-Г.5-Д
18.1-А.2-Б.3-В.4-Г.5-Д
19. 1-А.2-Б.3-В.4-Д.5-Г
20. 1-Д. 2-В.3-А.4-Б
21. 1-А.2-Б.3-В.4-Д.5-Г
22. 1-А.2-Б.3-В.4-Д

23. 1-А.2-Б.3-В.4-Д
24. 1-А.2-Б.3-В.4-Д
25. 1-Г.2-Д.3-В.4-Б.5-А
26. 1-А.2-Б.3-В.4-Д.5-Г
27. 1-В.2-Г.3-Д.4-А.5-Б
28. 1-А.2-Г.3-Б.4-В.5-Д
29. 1-А.2-Г.3-Б.4-В
30. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
31. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
32. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
33. 1-А.2-Б.3-В.4-Г

34. 1-Д.2-Г.3-В.4-Б.5-А
35. 1-Г.2-В.3-А.4-Б
36. 1-А.2-Б.3-В.4-Г.5-Д
37. 1-В.2-Д.3-Г.4-А.5-Б
38. 1-А.2-Д.3-Б.4-В.5-Г
39. 1-Г.2-В.3-Б.4-А
40. 1-А.2-Б.3-В.4-Г
41. 1-Б.2-В.3-А.4-Г
42. 1-В.2-Г.3-А.4-Б
43. 1-В.2-Б.3-Г.4-А

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Аболіна Т. Г. Прикладна біоетика: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 392 с.
2. Вадзюк С. Н., Волкова Н. М. Основи біоетики і біобезпеки : посібник. Тернопіль : ТДМУ : Укрмедкнига, 2019. 128 с.
3. Голубничка В. М., Погорелов М. В., Корнієнко В. В. Біобезпека та біозахист у біологічних лабораторіях 1-го та 2-го рівнів біобезпеки : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2016. 123 с.
4. Дуган О. М., Литвинов Г. С., Галкін О. Ю., Яковенко О. І. Науково-управлінські засади екологічної експертизи та оцінювання довкілля: навчальний посібник. Київ : КНУ, 2017. 232 с.
5. Сидоренко Л.І. Сучасна екологія. Наукові, етичні та філософські ракурси. Київ : Вид. Парапан, 2012. 152 с.

Додаткова:

1. Возіанов О. Ф. Проблеми трансплантології в Україні *Трансплантологія*. 2000. Т.1. №1. С. 7 – 10.
2. Сучасні проблеми біоетики / редкол. : Ю. І. Кундієв (відп. ред.) та ін. К. : Академперіодика, 2009. 278 с.
3. Відповідальні медико-біологічні дослідження в глобальній безпеці системи охорони здоров'я : методичний документ. Женева : ВООЗ, 2010. 70 с.
4. Биологическая безопасность в микробиологических и биомедицинских лабораториях / Д. Абрахам, М. Адлер, Л. Алдерман и др. Вашингтон : Типография Правительства США, 2007. 360 с.
5. Возіанов О. Ф. Клінічні випробування стовбурових клітин: початок регенеративної та відновної медицини *Здоров'я України*. 2008. №12 (193). С. 62 – 63.
6. Галкін О. Ю. Біоетика в Україні: від теорії до практики. Нормативно-правові та навчально-наукові аспекти *Наукові вісті НТУУ «КПІ»*. 2011. №3. С. 12–19.
7. Запорожан В. М. Від біоетики до ноетики *Вісник НАН України*. 2004. №12. С. 22 – 30.
8. Запорожан В. М., Аряєв Н. Л. Біоетика та біобезпека: підручник. Київ : Здоров'я, 2013. 454 с.
9. Москоленко В. Ф. Біоетика: філософсько – методологічні та соціально-медичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2005. 218 с.
10. Кулініченко В. О. Філософсько-світоглядні засади біоетики *Практична філософія*. 2001. №3. С. 37 – 43.
11. Ліщинська-Милян О. І. Філософські та прикладні аспекти біоетики: текст лекції. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. 24 с.

12. Чешко В. О. Генетика, біоетика, політика: коєволюція культурно-психологічних парадигм сучасної цивілізації *Практична філософія*. 2001. №3. С. 44 – 71.
13. Fidler D. Biosecurity in the Global Age: Biological Weapons / D. Fidler, L. Gostin. Stanford : Stanford University Press, 2007. 260 p.
- Miller S. Ethical and philosophical consideration of the dual-use dilemma in the biological science. *Science and engineering ethics*. 2007. № 13 (4). P. 523–580.
14. Millet P. The Biological Weapons Convention: Securing biology in the twenty-first century. *Journal of Conflict and Security Law*. 2010. № 15 (1). P. 25–43.
15. Smith G. The role of scientists in assessing the risks of dual-use research in the life sciences. G. Smith, N. Davison, B. Koppelman; In: J. L. Finney, I. Slaus, editors. *Assessing the threat of weapons of destruction: The role of independent scientists*. Amsterdam : IOP Press, 2010. P. 137–140.
16. Tuberculosis laboratory biosafety manual : [WHO Library Cataloguing-in-Publication Data]. Geneva : WHO, 2013. 67 p.

Інтернет ресурси:

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://library.zu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>